

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARHUS
SEMINARIUM

1909-1934

AARHUS SEMINARIUM

1909—1934

*Kristus Jesus er blevet os Visdom
fra Gud.*

1. Kor. 1,30.

Aarhus i Juli 1934.

Bestyrelsen for Aarhus Seminarium har herved den Glæde at indbyde Dem til Seminariets 25 Aars Jubilæumsfest, som afholdes Søndag d. 26. August d. A.

Program:

- Kl 10: Gudstjeneste i Sct. Johannes Kirke.
Pastor A. Fibiger prædiker.
- Kl. 3: Jubilæumsmøde paa Seminariet.
Biskop Bruun-Rasmussen taler, Faneindvielse,
Pastor Frimodt Møller taler, Lykønskninger overbringes. Lektor Høyer taler.
- Kl. 7¹/₂: Møde paa Seminariet.
Pastor Gunnar Engberg taler. Ordet frit.

P. B. V.

A. P. Andreassen.

Frk. Astrid Blume.

Nærmere ved Markens Muld og Grøde
end ved Gadens Larm og Skuespil,
til et Hegn om Livs og Kundskabs Møde
dette Huses første Mur blev til.
Offerglade Sind, hvis Minde maner,
saa i Støvets Tanke Herrens Raad.
Bøn blev Tro, og Liv blev nye Baner,
— og en Kvindes stille Drøm blev Daad.

Her hun tjente. Uden Ord om Ære
æred hun sin Hverdags stort og smaat,
fik sin Lykke som sit Kors at bære,
— Menneske med os i ondt og godt.
Tro imod sin Ungdoms stærke Drømme
bar hun Dagens Byrde, stred dens Strid.
Modig, myndig, sand. Guds Naades Strømme
signed Evnens Higen, Tankens Flid.

Her hun tjente. Endnu hendes Minde
lyser over Arbejdsdagen her,
er i hvert et Tjenersind at finde,
som fik Glød engang af hendes Færd.
— — Signe Gud, hvad her i Tro blev grundet,
hvad i Med- og Modgang groed frem!
Dag og Dag, og Aar og Aar er svundet.
Ung endnu gik Frøken Blume hjem.

— — —
Nye Tider kom med nye Tanker,
nye Kræfter, nyt, nu velkendt Navn.
Endnu kastes Troens stærke Anker
dybt af dem, her staar ved Ror og Stavn.
Endnu fares under Korsets Mærke,
endnu Bøn indvier Dagens Færd.
— — Endnu Markens lille Lovsangslærke
bygger vore nye Mure nær.

Astrid Astrup.

TRÆK AF SEMINARIETS HISTORIE

Første Gang, Tanken om et Kvindeseminarium i Aarhus opstod, var ved Indre Missions Lærermøde i Silkeborg i Sommeren 1907. Under en Samtale mellem Lærer *P. Elbæk* af Aarhus og daværende Indremissionær *Christen Mogensen* om forskellige Skole- og Seminarieforhold slog Tanken ned i førstnævnte. Han arbejdede med den i nogen Tid, og ved Indre Missions Samfundsraads Møde i hans Hjem den 9. September s. A. førte han for første Gang Tanken frem til Overvejelse for andre.

Beretningen herom i Samfundsraadets Forhandlingsprotokol lyder saaledes:

»Elbæk fremsatte Forslag om, at vi skulde søge at faa oprettet et Indre Missions Kvindeseminarium i Aarhus. Der er Trang til Lærerinder, Indre Mission bør have et saadant Seminarium, og Aarhus har gode Betingelser for, at en god og frugtbar Undervisning kan ydes. Tanken støttedes kraftig af Frimodt Møller, Axel Nielsen o. fl., og det besluttedes at søge den fremmet snarest. Ved skriftlig Afstemning valgtes følgende til at tage sig af Sagen: Frimodt Møller, Axel Nielsen og Elbæk (hver 13 Stemmer), Carl Bertelsen (11 Stemmer) og Kloster (8 Stemmer)«. Dette Udvalg konstituerede sig med *Frimodt Møller* som Formand.

Der blev først forhandlet med Biskop *Sophus Sørensen*, Aarhus, tidligere Ministeriets Konsulent i Skolespørgsmaal og Formand for Censorerne ved Lærereksamen, om Sagen. Han oplyste, at Ministeriet havde under Overvejelse at oprette et Statsseminarium for Kvinder i Jylland. Han raadede derfor til at undersøge, om der var Udsigt til, at denne Tanke vilde blive til Virkelighed, og om et Seminarium af den paatænkte Art vilde kunne opnaa Anerkendelse.

Derfor rejste Frimodt Møller og Elbæk til København d. 18. September og forhandlede med Ministeriets Konsulent, Professor *N. A. Larsen*. Denne viste straks megen Forstaaelse og Velvilje for Planen.

Han fandt, at Indre Mission var berettiget til at have et Kvinde-seminarium, og at Aarhus havde saa mange og saa gode Betingelser for, at et saadant kunde trives, at han vilde finde Beliggenheden særdeles heldig. Ogsaa han henviste til Ministeriets Overvejelser, som efter hans Mening vilde være tilendebragt i Løbet af faa Maaneder. Udvalget stillede derfor Sagen i Bero, indtil Ministeriets Afgørelse kunde foreligge.

Imidlertid indtraadte der en Situation, som der maatte tages Hensyn til, inden man gik videre med Forarbejderne.

Den 13. Oktober var Lærer *Chr. Bertelsen* fra Skjern i Aarhus, og under en Samtale med Lærer *Elbæk* viste det sig, at Tanken om Oprettelse af et Indre Missions Kvindeseminarium ogsaa var fremme i Vestjylland, og at man der havde tænkt sig, at det skulde ligge i Skjern. I denne Anledning blev der d. 22. Oktober afholdt et Møde i denne By, hvortil Repræsentanter fra Indre Missions Samfund i Vestjylland var indbudt, og hvor Aarhus var repræsenteret af *Frimodt Møller*, *Axel Nielsen* og *Elbæk*. Her blev Spørgsmaalet gennemdrøftet paa venskabelig og broderlig Vis, og Mødet resulterede i, at der blev Enighed om at lade Indre Missions Bestyrelse afgøre, hvor Beliggenheden skulde være. Dette skete paa Bestyrelsens Efteraarsmøde i Viborg samme Aar, hvor den udtalte, at den foretrak Aarhus for Skjern, og dermed var Spørgsmaalet om Seminariets Beliggenhed afgjort.

Der arbejdedes derefter videre med Planen, og da det blev oplyst, at Staten ikke agtede at oprette et Seminarium for Kvinder, indsendte Udvalget d. 27. Februar 1908 en Forespørgsel til Ministeriet, om det kunde ventes, at et Seminarium, som det paatænkte vilde blive anerkendt og ligestillet med andre Privatseminarier.

Spørgsmaalet om, hvem der skulde være Forstander, henstod endnu uafgjort, og dets Løsning var af afgørende Betydning for Planens Virkeliggørelse. Derfor blev der efter Udvalgets enstemmige Vedtagelse rettet Henvendelse til Lærerinde ved *Frk. Th. Langs Seminarium* i Silkeborg *Frk. Astrid Blume* om, under Forudsætning af Ministeriets Godkendelse, at overtage Stillingen som Forstanderinde, hvilket hun efter nogen Overvejelse gik ind paa. *Frk. Blume*, der havde Seminarienuddannelse og havde gennemgaaet forskellige Kurser, var Datter af den kendte Provst *P. E. Blume*, hvis Navn havde en god Klang i kirkelige Kredse Landet over.

Til endelig Afgørelse af Forstanderspørgsmaalet holdt Udvalget derfor d. 8. Juli et Møde, hvori Professor *N. A. Larsen* deltog paa Ministeriets Vegne. Det blev her afgjort, at *Frk. Blume*, sammen med Sognepræst *H. O. Frimodt Møller*, der havde været Lærer ved den danske Præsteskole i Blair, Nebr. i Amerika, skulde overtage

Ledelsen af Seminariet, som saa vilde faa Ministeriet Anerkendelse, saa snart 1. Klasse var i Orden.

Nogle Dage før havde Indre Missions Bestyrelse i sit Møde i Kolding vedtaget følgende Udtalelse, som blev tilstillet Udvalget til Brug ved Arbejdet for Sagens Fremme:

»Bestyrelsen for »Kirkelig Forening for den indre Mission i Dan-

Sognepræst H. O. Frimodt-Møller.

mark« anser Oprettelsen af et Indre Missions Kvindeseminarium for at være i høj Grad ønskelig og anbefaler, at dette lægges i Aarhus. Saafremt Planen realiseres, vil Bestyrelsen opfordre Missionens Venner til at støtte Sagen aandeligt og materielt. Man vil anse det for ønskeligt, at Frk. Blume i Silkeborg bliver Seminariets Forstanderinde«.

Det havde hidtil været det af Samfundsraadets nedsatte Udvalg, der havde arbejdet for Planens Gennemførelse; men dette Arbejde blev nu lagt over paa et bredere Grundlag, idet der blev dannet en Landskomité paa 27 Medlemmer med Sognepræst *C. Jessen*, Vejle, som Formand og Grosserer *Carl Berthelsen*, Aarhus, som Kasserer. Foruden disse to bestod Landskomitéen, som i Tilfælde af Afgang kunde supplere sig selv, af følgende:

Overlærer *P. W. Agger*, Holstebro.

Indremissionær *Hans Chr. Beck*, Roskilde.

Provst *O. Boeck*, Lønborg.

Provst Fr. Brandt, Veggerløse.
 Bygmester N. C. Christensen, Haslev.
 Lærer N. Christiansen, Svingelbjerg.
 Lærer P. Elbæk, Aarhus.
 Pastor E. Frederiksen, Aarhus.
 Gaardejer A. Hedegaard, Sønderøxe pr. Halvrimmen.
 Proprietær Rud. Heilmann, Aarhus.
 Højskoleforstander K. Herskind, Rønde.
 Sognepræst P. Chr. Jensen, Horsens pr. Langholt.
 Sognepræst L. N. Knudsen, Tilst.
 Købmand V. Kloster, Aarhus.
 Gaardejer Andr. Laursen, Bøgely pr. Stouby.
 Proprietær O. Lawaetz, Refsnæsgaard.
 Indremissionær A. Mathiasen, Svendborg.
 Redaktør, Pastor H. L. Mathiasen, København.
 Sognepræst C. Moe, Skanderup.
 Indremissionær Kr. Mogensén, Ranum.
 Forstander Axel Nielsen, Børnehjemmet, Bredballe.
 Gaardejer L. Nissen, Lunderskov.
 Pastor Fr. Scheperlern, Aarhus.
 Højskoleforstander Fr. Thomsen, Børkop, og
 Købmand J. P. Thomsen, Aarhus.

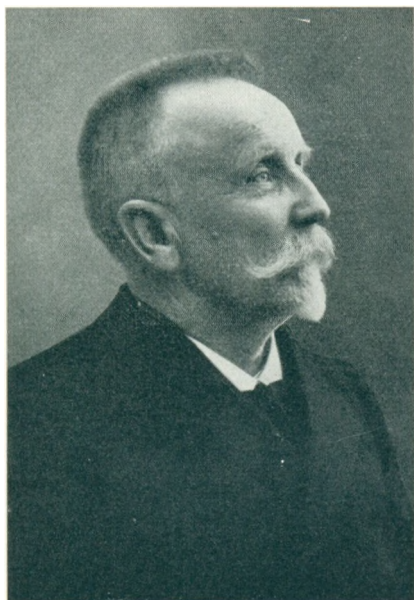
Det blev denne Landskomité's første Opgave at tilvejebringe de fornødne Penge til Seminariets Indretning og Udstyrelse.

Oprindeligt havde det været Meningen, at Pengene skulde skaffes ved Aktietegning; men senere blev det vedtaget at søge at fremskaffe dem ved Indsamling af Gaver fra Indre Missions Samfund i hele Landet. Under Forhandlingerne herom udkastede Pastor *Fr. Scheperlern* den Tanke, at Seminariet, naar det stod færdigt, skulde skænkes til Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark som Jubilæumsgave i Anledning af Foreningens 50 Aars Jubilæum d. 13. September 1911. Denne Tanke vandt almindelig Tilslutning, og Landskomitéen vedtog, at den skulde gennemføres under Forudsætning af, at Indre Missions Bestyrelse vilde modtage Gaven.

Landskomitéen nedsatte saa et snævrere Udvalg til at foretage den fornødne Agitation for Indsamlingen. Dette Udvalg udsendte snart en udførlig Redegørelse for Sagen tillige med en Opfordring til at tegne Bidrag. Omtrent 200 kendte Mænd og Kvinder fra Landets forskellige Egne havde underskrevet Opfordringen som Anbefalere.

Maalet for Indsamlingen skulde være at skaffe saa mange Penge, at der kunde opføres en tidssvarende Seminariebygning og en Børneskole, der skulde anlægges med Mellemskoleeksamen som Maal. Det dertil nødvendige Beløb blev foreløbigt anslaaet til c. 150,000 Kr.

Endvidere blev dannet et Administrationsudvalg, som fik Bemyndigelse til at repræsentere Institutionen baade indadtil og udadtil, saaledes at det kunde købe Grund til Opførelse af en Bygning, modtage Skøde og udstede Panteobligationer med bindende Virkning for Seminariet.

Højskoleforstander Fr. Thomsen.

Følgende Mænd fik Sæde i Administrationsudvalget:

Lærer P. Elbæk, Aarhus.

Pastor C. Frederiksen, Aarhus.

Sognepræst C. Jessen, Vejle.

Højskoleforstander K. Herskind, Rønde.

Børnehjemsforstander Axel Nielsen, Bredballe, og

Købmand I. P. Thomsen, Aarhus.

Pastor C. Jessen var ogsaa Formand for dette Udvalg.

Grosserer Carl Berthelsen, som oprindeligt var valgt til Landskomitéens Kasserer, havde efter nogle Maaneders Forløb paa Grund af svigtende Helbred bedt sig fritaget for dette Arbejde, der paa Grund af den planlagte Indsamling blev mere omfattende, end det paa Forhaand kunde antages. Lærer P. Elbæk blev derfor i et Møde d. 18. Marts 1909 valgt til Kasserer og Sekretær, et Hverv han altsaa nu har udført i mere end 25 Aar.

Indsamlingen gik nu sin Gang. Der blev vist megen Forstaaelse af Sagen omkring i Samfundene Landet over, og mange Bidrag, store og smaa, blev tegnet til Indbetaling een Gang for alle eller aarligt i

tre Aar. Det vilde dog vare for længe med at bgynde Undervisningen, hvis hele det nødvendige Beløb først skulde være sikret. Det blev derfor i et Udvalgsmøde d. 14. April 1909 vedtaget, at Seminariet skulde aabne i lejede Lokaler d. 1. September s. A. Til at begynde med skulde der oprettes en I. Seminarieklassse og en Forberedelsesklasse.

Pastor C. Jessen.

Derfor blev Villa »Rosenvang«, Herambsgade, lejet til midlertidigt Brug, og her blev Arbejdet paabegyndt med 12 Elever i 1. Kl. og 14 i Forberedelsesklassen. De to største Stuer benyttedes som Klasseværelser og Resten af Huset til Beboelse for Frk. *Blume* og en Lærerinde. Gymnastikken maatte foregaa i en Gymnastiksal nede i Byen.

Det var under ret indskrænkede Pladsforhold, at Undervisningen foregik i den første Tid; men samtidig kom der Gang i Arbejdet for Rejsningen af en ny Seminariebygning. En Byggegrund paa 1 Td. Land blev købt af Enkefru *Laura Lottrup* for 20000 Kr. Denne Grund, som var beliggende ved Trøjborgvej, hvor denne engang skulde skæres af en planlagt Forlængelse af Finsensgade, og nær ved Sct. Johannes Kirke, ligger højt, sundt og friskt med Udsigt ud over Byen med dens Taarne og Skorstene og med Aarhusbugten og Marselisborgskovene i Baggrunden. Langt ude dukker Samsø og Tunø op af Havet.

Arbejdet med Udarbejdelse af Tegninger og Overslag blev overdraget til Arkitekt *Frits Jensen*, Vejle.

Bygningen skulde indeholde fire Klasseværelser til den almindelige

Undervisning, et Værelse til Naturhistorie og Fysik, et til Tegning, et Kontor og et Læseværelse samt en Foredragssal. Dertil kom Bolig for Forstanderinden. Der skulde ogsaa have været opført en særskilt Gymnastiksal; men det blev af økonomiske Hensyn udsat, hvorfor Foredragssalen blev monteret som Gymnastiksal og brugt som saadan — et Forhold, der for Resten vedvarede til 1933.

Der blev imidlertid fra flere Sider fremsat Ønske om, at der i Forbindelse med Seminariet blev oprettet et Pensionat, hvor en Del af de Elever, som ikke havde deres Hjem i Aarhus eller nærmeste Omegn, kunde bo. Det vilde mange Forældre, som skulde sende deres unge Døtre bort fra Hjemmet for deres Uddannelses Skyld, sætte Pris paa. Det blev derfor vedtaget, at Bygningen ogsaa skulde rumme en Del Pensionatsværelser og øvrige Lokaler, som en stor Husholdning gjorde nødvendige. Derved vilde der skabes Mulighed for, at Seminariet ikke alene kunde blive en Undervisningsanstalt, men ogsaa et Hjem, og det blev et Hjem, hvortil der knytter sig mange gode Minder hos dem, der boede der, mens deres Uddannelse foregik.

Ledelsen af Pensionatet og det økonomiske Ansvar for dets Drift blev overtaget af Frk. Blume, der til sin Død havde en trofast og værdifuld Medhjælp i sin Husbestyrerinde, Frk *Martine Borg*, som i Aarenes Løb vandt sig mange Venner blandt Pensionatets Beboere.

Arkitekten løste den ham stillede Opgave saaledes, at han tegnede en Vinkelbygning med to Etager og en Manzardetage. Den havde et lyst og venligt Trapperum og rummelige Koridorer. De fire Klasseværelser vendte mod Syd; kun Naturhistorieklassen vendte mod Nord, og Tegelokalet var anbragt i Kælderen. For at faa en uundgaelig Reservetrappe med Adgang fra Pensionatsværelserne blev der ved Nordenden af Sidefløjen anbragt et rundt Trappetaarn. Elevværelserne blev anbragt i Manzardetagen og et til Pensionatet passende Køkken og en stor Spisestue blev indrettet i Kælderen, som blev bygget høj og lys.

Arbejdet med Bygningens Opførelse blev paabegyndt i Foraaret 1910, og d. 10. Maj s. A. blev Grundstenen nedlagt. I Anledning af Dansk Missionsselskabs Repræsentantmøde, som blev afholdt i Aarhus paa dette Tidspunkt, var mange af Seminariets Venner rundt om i Landet i Aarhus denne Dag, og de fik derved Lejlighed til at overvære Højtideligheden, saa at den fremmødte Forsamling var langt større, end den ellers vilde have været. Der blev talt af Formanden, Pastor *C. Jessen*, Pastor *A. Busch*, Formand for Dansk Missionsselskab, og Pastor *Asschenfeldt Hansen*, der da var Forstander for Nørre Nissum Seminarium. Præsterne Jessen og Frimodt Møller og Frk. Blume indmurede hver en Sten. Under Grundstenen blev nedlagt en Kapsel med et Dokument, der indeholdt Oplysning om Seminariets Tilblivelse og

slutter med: »Guds Ord, det er vort Arvegods« og »Skriften kan ikke rokkes!«

I Løbet af Sommeren skred Arbejdet frem, de forskellige Lokaler blev udstyret med Materiel, og d. 30. November kunde Bygningens højtidelige Indvielse finde Sted under Overværelse af c. 250 Mænd og Kvinder, som efter Indbydelse var kommet fra forskellige Egne af Landet.

Efter at Pastor *E. Frederiksen* under Formandens Fraværelse paa Grund af Sygdom havde budt Forsamlingen velkommen, holdt Indre Missions Formand, Stiftsprovst *Fr. Zeuthen*, Fredericia, Indvielsestalen. Han sluttede saaledes: »Saa vil vi da skride til Indvielsen af dette Seminarium under Pauli Ord: Ingen kan lægge anden Grundvold end den, som er lagt i Gud ved Jesus Kristus. Gud give, at Huset altid maa hvile paa denne Grund. Og Paulus tilføjer: Der kan bygges af gode Materialer, af Guld, Sølv og kostbare Stene, som kan modstaa Ilden, og der kan bygges af Træ, Halm og Hø, som gaar til Grunde i Ilden. Lad os haabe og bede, at der her maa blive bygget af de gode Materialer. De, der kommer her, skal dygtiggøres i Kundskaber; thi Kundskab er Magt, og Magt skal der til for at gøre sig Jorden underdanig. Men Gerningen skal ske under Anvendelse af Bøn, og Guds Aaand skal hvile over Arbejdet. Saa bygges der paa den rette Grund.«

Derefter talte Biskop Sophus Sørensen. Han begyndte med at udtale et hjerteligt Velkommen til det nye Seminarium; thi han ventede, at der her vilde blive øvet et godt Arbejde, som vilde blive til Gavn for den danske Kirke og derved for det danske Folk. Til Slut udtalte han: »Det er mit Haab og min Tro, at Pædagogikken vil blive holdt højt i Ære ved dette Seminarium, saa at Eleverne ikke blot faar Kundskaber, men ogsaa Betingelser for at føre disse ud i Livet. Saa bliver der Glæde og Forstaaelse over Gerningen, som i modsat Fald bliver ganske haandværksmæssig. Det gælder om at udvikle Personligheden hos Lærerne. Jo stærkere Personlighed, desto stærkere og kraftigere Livsanskuelse, og desto bedre Resultater i Opdragelsen. Gid de unge Kvinder, som skal udgaa herfra, maa lære at lægge alle deres Kræfter i den velsignede Gerning med Opdragelse af Børnene, ikke for Kvindernes egen Skyld, men for Guds Riges Skyld. Dertil give Gud sin Velsignelse!«

Om Aftenen blev der afholdt en festlig Sammenkomst, hvor Indremissionær *Hans Chr. Beck*, begge Forstanderne o. fl. talte.

Ved Indvielsen blev følgende Sange, som var skrevet i denne Anledning, afsunget:

TRO KUN!

Mel.: Vidunderligst af alt paa Jord.

Det raabes ud saa højt om Land,
at Troens Tid er omme,
at ene Kundskab mætte kan
ej Talemaader fromme.

Og Ære hver en Kundskabstrang,
der efter Sandhed higer!
Den skal vel og naa frem engang,
saasandt den ikke viger.

Men Han, hvis Ord var Sandhed kun,
der overleved' Tiden,
han søgte Tro af Hjertens Grund
og ej blot Tankers Viden.

Han søgte, hvad Han gav, et Liv,
der leves stærkt og stille,
og ikke Døgnets usle Kiv,
der daadløst gaar til Spilde.

Og i den store Lærers Spor,
vi ud fra Land vil styre
med ydmyg Tro paa Livets Ord
og Naadens Skatte dyre.

Da vindes Visdom ret for Gud,
og har vi først det bedste,
skal ogsaa Tanken rustes ud
til Kampen for det næste.

Saa give Gud da Kræfter til,
hvad i hans Navn begyndes!
Da sker det alt, hvad Herren vil,
og Sandheds Sejr fremskyndes.

M. K. Flintholm.

Mel.: Har Haand du lagt paa Herrens Plov.

Thi staar det højt det Skolehus,
det skal den Høje dyrke;
omkring det stryger Stormens Sus,
men Han gør Storm til Styrke.

Og Flaget flammer over Tind,
det kalder stort paa unge Sind
og spænder unge Kræfter
mod Maal at rankes efter.

Men du, hvoraf al Kraft udsprang,
Du, som kan Verdner forme,
som raader fjerne Kloders Gang
og styrer Havets Storme,
Du, som har alle Tider tænkt,
har Riger støbt og Riger sprængt
og styrer Vaarens Kræfter,
saa Høsten følges efter.

Tænd Tankens høje Klarhed her
i disse Læresale,
og lad det kendes, Du er nær
i Gerning og i Tale;
men sidst og først og først og størst,
væk i de unges Sind den Tørst,
som Du kun selv kan stille,
Du, som er Livets Kilde.

Kald frem saa karskt et Kvindekuld,
der frit din Vej tør træde
og saa i Barnehjertets Muld
den gode Sæd med Glæde.
Oplad os selve Livets Tekst
og sign din Sæd til varig Vækst,
at den maa gylden skinne,
naar Høstens Dag er inde.

Mads Nielsen.

I den nye Bygning kunde Arbejdet foregaa under gode ydre Vilkaar. Hvad der tilsigtedes med dette Arbejde, udtrykker Forstanderne saaledes i det første Program, som Seminariet udsendte: »Det er vort Haab, at det maa lykkes paa »Kvindeseminariet i Aarhus« at øve et Skolearbejde, som vil egne sig til at anbefale Virksomheden til den kvindelige Ungdom, der søger Uddannelse til Lærerindegerningen i Folkeskolen. Vi vil tillige stræbe at lede Virksomheden saaledes, at Opholdet paa Seminariet kan blive Eleverne kært, saa at de kan bringe en Skat af gode, rige Minder med sig ud i Livet fra Studiernes og Uddannelsens vigtige Aar. Men mest af alt ønsker vi, at det maa lykkes

at føre Seminariets Virksomhed og hele Gerning frem ad saadanne Veje, at Gud maa kunne velsigne det og bruge det som et Led i sit Riges Arbejde i vort Fædreland.«

Udgifterne ved Opførelsen af Seminariebygningen beløb sig til 87.988,53 Kr., Anskaffelse af Inventar, Samlinger o. s. v. kostede 12.780,60 Kr., Grunden blev betalt med 20.000,00 Kr. og andre Udgifter beløb sig til 7799,70 Kr., ialt Kr. 128.568,83.

Deraf indkom i Gaver ialt i Løbet af nogle Aar Kr. 67.759,17. Dette Tal er værd at lægge Mærke til; thi det er ikke fremkommet ved store Beløb, som kan skrives med firecifrede Tal; men ved mindre Gaver i Tusindvis, og derfor vidner det om en udbredt Forstaaelse af Sagens Betydning og en Offervillighed, som er i høj Grad glædelig.

Der blev optaget et l. Prioritetslaan i Aarhus Stiftsmidler paa 60.000 Kr., der dog ved aarlige Afdrag paa 1000 Kr. skulde nedbringes til 48.000 Kr., og Staten bevilgede i Henhold til Lov af 30. April 1894 et rentefrit Laan paa 5000 Kr. mod Sikkerhed i Seminariets Grund og Bygninger.

Det var, som tidligere anført, Tanken, at der ogsaa skulde have været opført en Bygning til en Børneskole, der skulde staa under samme Ledelse som Seminariet og tjene som Øvelsesskole for Eleverne i praktisk Skolegerning. Det viste sig dog snart, at denne Plan ikke kunde gennemføres af økonomiske Grunde; thi her vilde der ikke blot blive Tale om Byggeudgifter een Gang for alle, men ogsaa om betydelige Underskud paa Driften, i alt Fald i en længere Aarrække. Derfor blev der indledet Forhandlinger med de kommunale Skoleautoriteter om Benyttelse af Borgerskolen i Finsensgade som Øvelsesskole. Disse Forhandlinger førte ved velvillig Imødekommenhed fra Skolens Overlærer og Lærerpersone, Skolekommissionen og Aarhus Byraad til, at Finsensgades Skole blev Øvelsesskole for Seminarieelever i praktisk Skolegerning, og derved indledes et Samarbejde, som har været i næsten et kvart Aarhundrede, først med Overlærer *V. Stilling* og senere med Overlærer *J. Riber*. Det har været værdifuldt for Seminariet, at Eleverne kunde overvære og deltage i Undervisningen i en saa godt indrettet og velleddet Skole, som Finsensgades Skole hele Tiden har været og stadig er.

Aaret efter Indvielsen, den 13. September 1911, fandt Overdragelsen af Seminariet til Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark Sted ved en Højtidelighed paa Seminariet. Formanden, Pastor Jessen, overleverede Skødet paa Ejendommen til Stiftsprovst Zeuthen, som modtog det paa Indre Missions Vegne. Ved et Møde i Missionshuset »Bethania« senere paa Dagen talte Pastor Jessen, Provst

Zeuthen, Pastor Frimodt Møller o. fl. Frimodt Møller betonedede bl. a., at Seminariet stod paa den urokkelige Bibeltros Grund og ønskede at virke udfra et klart evangelisk-luthersk Stade med afgjort Sigte paa Sjælenes Frelse, saaledes som det i et halvt Aarhundrede har været Indre Missions Kald at gøre det i vort Folk. Tillige pegede han paa, at det altid har været et Kendemærke for den lutherske Kirke at arbejde for Børnenes og Ungdommens kristelige Opdragelse ligesom for sand Oplysning i det hele taget. I den lutherske Kirke er der Tro paa Sandhedens Magt til at sejre, og derfor har der ogsaa altid været drevet et frimodigt og nidkært Forsknings- og Oplysningsarbejde. Det skulde være Seminarieleidelsens Maal og Genstand for dens Stræben at føre Institutionen frem i saadan ægte evangelisk-luthersk Aand.

Paa Hovedbygningens Østgavl blev indmuret en stor Marmortavle med følgende Indskrift:

Dette Kvindeseminarium er bygget 1910.

Skænket af Indre Missions Venner som en 50 Aars Jubilæumsgave til Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark den 13. September 1911.

Kristus Jesus er blevet os Visdom fra Gud.

1. Kor. 1.30.

Hermed var Seminariets Grundlæggelse fuldbyrdet og Retningslinierne for dets Virksomhed i Fremtiden anlagt.

Ved Landskomitéens Møde d. 16. August blev de Love vedtaget, som med enkelte Ændringer, som Forholdene har nødvendiggjort, endnu er gældende.

Seminariets Navn blev »Kvindeseminarium i Aarhus«. I juridisk Henseende blev det en selvejende Institution med Aarhus som Hjemsted og Værneting.

Lovenes første Paragraf lyder: »Kvindeseminariumets Formaal er at uddanne unge Kvinder til Lærerinder i den danske Folkeskole. Virksomheden hviler paa den danske evangelisk lutherske Folkekirkes Grund og er et Led i det Arbejde, som udøves af »Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark«.

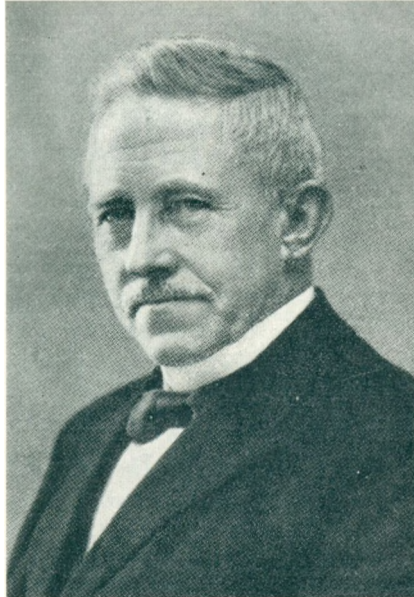
Kvindeseminariumets Anliggender ledes af en Bestyrelse paa 9 Medlemmer. Af dem vælges de 5 af Indre Missions Bestyrelse og de 4 af Landskomitéen. Hvis Seminariumets Virksomhed nogensinde ophæves, skal de til den Tid værende Værdier tilfalde Indre Mission.

Til Medlemmer af den første Bestyrelse valgtes Indre Missions Bestyrelse sin Formand, Stiftsprovst *Fr. Zeuthen*, Fredericia, Sognepræst *P. Chr. Jensen*, Horsens i Vendsyssel, Sognepræst *Chr. Hansen*,

Ring, Landssekretær, Pastor *E. Frederiksen*, Aarhus, og Indremissionær *Kr. Moustgaard*, Silkeborg.

Landskomitéen valgte Sognepræst *C. Jessen*, Vejle, Lærer *P. Elbæk*, Aarhus, Købmand *I. P. Thomsen*, Aarhus, og Sognepræst *L. N. Knudsen*, Tilst.

I Bestyrelsesmødet d. 20. December 1911 konstituerede Bestyrel-

Pastor N. L. Knudsen.

sen sig med Pastor L. N. Knudsen som Formand, Pastor E. Frederiksen som Næstformand og Lærer P. Elbæk som Kasserer. Disse tre, suppleret med Købmand I. P. Thomsen, dannede Forretningsudvalget.

Desuden blev der valgt to Revisorer, Købmændene *Valdemar Kloster* og *J. Henrik Jensen*, Aarhus. Af dem har J. Henr. Jensen fungeret indtil nu, mens V. Kloster ved sin Indtrædelse i Bestyrelsen i 1928 blev afløst af Købmand *J. C. Andersen*, Aarhus.

Pastor L. N. Knudsens Formandstid varede indtil Foraaret 1913. Han var da blevet udnævnt til Sognepræst i Hellerup og mente derfor ikke, at han paa fyldestgørende Maade kunde varetage Gerningen som Formand, hvorfor han ønskede at fratræde. Han forblev dog i Bestyrelsen endnu i to Aar. Hans Afløser som Bestyrelsesmedlem blev Højskoleforstander *Fr. Thomsen*, Børkop.

I Pastor Knudsens Sted valgtes Pastor C. Jessen til Formand; men heller ikke hans Formandstid blev af lang Varighed, da han allerede i November 1915 af Helbredshensyn saa sig nødsaget til at trække sig tilbage, hvorefter Højskoleforstander Fr. Thomsen overtog For-

mandshvervet. Kvindeseminariet skylder Pastor Jessen en stor Tak for hans stærke Interesse og hans energiske og opofrende Arbejde. I de Aar, da Grundlæggelsen skete, og et stort Agitationsarbejde blev udført, var han Seminariet en god Mand.

Ogsaa Højskoleforstander Thomsens Funktionstid som Formand blev kun kort. Ikke et Aar efter, at han havde overtaget Hvervet, kom Budskabet om hans bratte og uventede Død i en Jernbanekupe paa Langaa St. d. 21. November 1916. Han var en interesseret og forstaaende Formand, og det var en Behagelighed at samarbejde med ham.

Efter Fr. Thomsens Død blev Bankdirektør J. P. Thomsen valgt til Formand. Han var Formand i 17 Aar, indtil han i November 1933 paa Grund af Alder og Svagelighed trak sig tilbage. J. P. Thomsen har staaet i Forbindelse med Kvindeseminariet fra dets første Begyndelse. Han har gjort et omfattende og godt Arbejde og ved sin Indsigt i praktiske Spørgsmaal haft stor Betydning for det, hvorfor hans Virksomhed i Bestyrelsen vil blive mindet med Tak og Glæde.

J. P. Thomsens Efterfølger blev den nuværende Formand, Lærer, cand. phil. *A. P. Andreassen*, Vejle.

Iøvrigt har følgende, hvis Navne ikke har været nævnt i det foregaaende, i Aarenes Løb haft Sæde i Bestyrelsen: Sognepræst *Olaf Jessen*, Grønbæk, Sognepræst *Carl Hornbech*, Fredericia, Bankdirektør *J. Petersen*, Skjern, Sognepræst *H. I. F. C. Mathiesen*, Vamdrup, Købmand *A. Zacho*, Randers, og Sognepræst *Holger Sørensen*, København.

I April 1934, da dette skrives, bestaar Bestyrelsen af:

Lærer *A. P. Andreassen*, Vejle, Formand.

Fhv. Bankdirektør *J. P. Thomsen*, Aarhus.

Kommunelærer *P. Elbæk*, Aarhus, Kasserer.

Købmand *V. Kloster*, Aarhus.

Pens. Lærer *A. P. Jørgensen*, Sejerø.

Sognepræst *K. A. Minds*, Hobro.

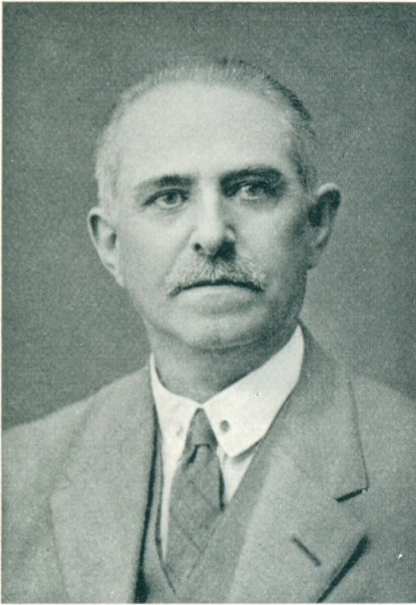
Lærerinde Frk. *Astrid Astrup*, Struer.

Skolebestyrerinde Fru *K. Nordby*, Aarhus.

En Plads er ledig, efter at Pastor C. Hornbech er afgaaet ved Døden i Januar d. A.

I Slutningen af Aaret 1915 skete en Forandring i Ledelsen, idet Pastor Frimodt-Møller fratraadte som Forstander, fordi han blev udnævnt til Sognepræst for Kirtelsinge-Drøssellbjerg Menigheder i Sjællands Stift.

Han var fra første Færd af et virksomt og stærkt interesseret Medlem af det Udvalg, der gjorde det forberedende Arbejde for Seminariets Oprettelse, og som Forstander og Lærer i en Aarrække kom

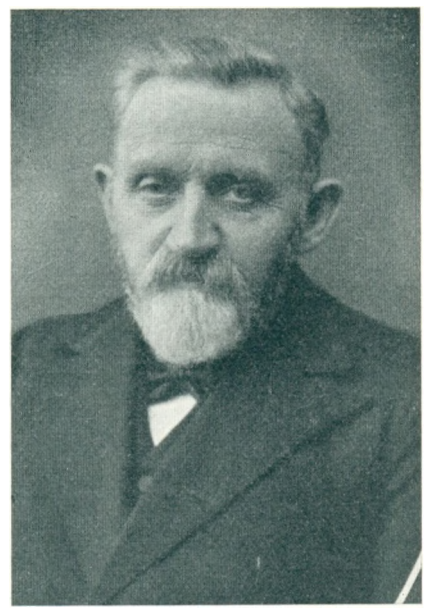
Lærer A. P. Andreassen.

Bankdirektør J. P. Thomsen.

Købmand V. Kloster.

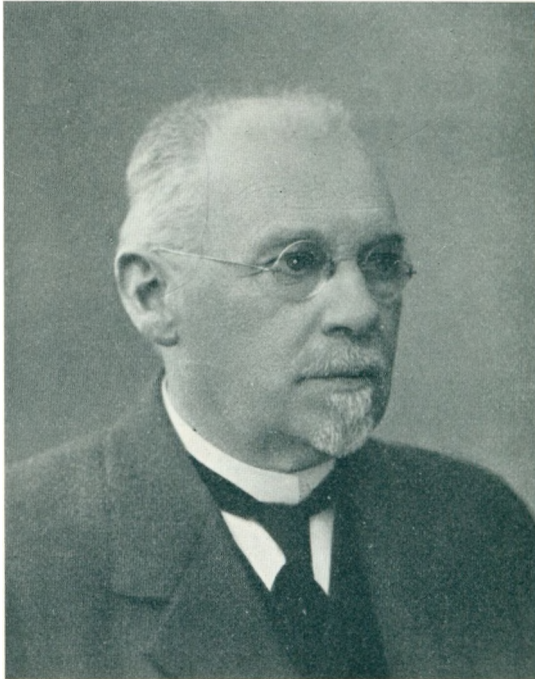

Lærer A. P. Jørgensen.

han til at betyde meget for sine Elever, i hvis Liv og Arbejde han satte blivende Spor.

Efter hans Bortrejse blev Undervisningsministeriets Anerkendelse af Seminariet fornyet med Frk. Blume som Eneforstander.

Oprindelig skete Opvarmningen af Bygningen ved et Varmluftsanlæg, hvor den opvarmede Luft fra Ovnene i Kælderen skulde suges

Lærer P. Elbæk.

rundt i Bygningens forskellige Rum gennem Luftkanaler, hvori der var anbragt elektriske Motorer, der drev nogle Ventilatorer. Snart maatte der imidlertid foretages nogle Forandringer, bl. a. omfattende Isolering af Luftkanalerne; men desuagtet viste det sig, at et Anlæg af den Art ikke egnede sig til en Bygning af Kvindeseminiariets Indretning og Beliggenhed. Det var nemlig umuligt at drive den opvarmede Luft over i Vindsiden af Bygningen i saa stor Mængde, at der kunde skaffes tilstrækkelig høj Temperatur i Rummene, ligesom det ogsaa var vanskeligt at opvarme nogle af Elevværelserne. Der blev derfor senere indlagt en Kedel, hvorfra Opvarmningen af en Del af de mest udsatte Rum kunde forgaa ved Hjælp af varmt Vand. Endelig blev der en Tid efter opsat Kakkellovne i enkelte af Klasseværelserne.

Denne Opvarmningsmaade var dog heller ikke helt tilfredsstillende.

Pastor Kr. A. Minds.

Lærerinde, Frk. Astrid Astrup.

Skolebestyrerinde, Fru K. Nordby.

Pastor C. Hornbech.

Det kneb stadig med at skaffe tilstrækkelig Temperatur overalt i Bygningen, og den var i alt Fald meget dyr, saa at Udgifterne til Brændsel kom til at tynde alt for haardt paa Seminariets Budget. Da Brændselspriserne under Dyrtiden efter Krigen steg til hidtil utænelige Højder, beløb Udgifterne til Brændsel i Skoleaaret 1919—20, da det var højest, sig f. Eks. til 9950 Kr. Der blev derfor i Sommeren 1927 foretaget en gennemgribende Forandring af hele Opvarmningssystemet. Alt det gamle, med Undtagelse af enkelte Rørledninger og Radiatorer, der kunde bruges paa det Sted, hvor de sad, blev fjernet, og et helt nyt Anlæg, projekteret af Ingeniør *C. L. Lauritzen*, Odense, blev indlagt. Dette Anlæg, der fungerer særdeles tilfredsstillende, tillige med de nødvendige Bygningsreparationer medførte en Udgift paa 18.200 Kr.

1923 blev der foretaget en Forfatningsændring. Det havde nemlig i Aarenes Løb vist sig upraktisk at opretholde Landskomitéen. Den havde været paa sin Plads, mens der arbejdedes for at tilvejebringe de nødvendige Midler til Seminariets Oprettelse og Drift i de første Aar, men som et fast Led i Styrelsen arbejdede den for tungt. Dens eneste Opgave var i Virkeligheden med Aars Mellemrum at vælge nogle Bestyrelsesmedlemmer, og den kunde ikke i det lange Løb holde Medlemmernes Interesse i Live, hvorfor det viste sig vanskeligt at samle det fornødne Antal, naar der blev indvarslet til Møde.

Bestyrelsen forhandlede derfor om helt at ophæve Landskomitéen og lade Valget af alle Bestyrelsens Medlemmer overgaa til Indre Missions Bestyrelse, og det blev vedtaget at stille Forslag derom, naar Landskomitéen atter holdt Møde. En Redegørelse blev derfor udarbejdet og tilstillet alle Melemmer af denne. I Mødet d. 26. November 1923 kom Forslaget til Behandling. Der var kun mødt faa af Medlemmerne, men 12 andre havde forud skriftligt givet Forslaget deres Tilslutning. Dette blev derfor vedtaget, og det blev bestemt, at den til enhver Tid værende Bestyrelse fra dette Tidspunkt af skal indtræde i alle Landskomitéens Rettigheder. En saadan Vedtagelse var nødvendig, da Seminariets Grund og Bygninger i Henhold til det i sin Tid oprettede Skøde ejedes af Landskomitéen for Kvindeseminarieret i Aarhus.

Indre Missions Bestyrelse vedtog senere at paatage sig Valget af alle Medlemmerene af Seminariets Bestyrelse.

Aaret 1924 blev et Mærkeaar i Seminariets Historie. Den 4. Marts indtraf brat og uventet en Begivenhed, som greb dybt ind i dets Forhold. Denne Dags Eftermiddag skulde Frk. Blume deltage som Taler i et Møde for Santalmissionen i Missionshuset »Carmel«. Paa Seminarieret mente man, at hun allerede var gaaet til dette Møde. Der blev imidlertid fra Mødet telefoneret og spurgt efter hende, og hun blev

da fundet paa sit Værelse bevidstløs, ramt af en Hjerneblødning, mens hun forberedte sig til at gaa ud. Hun kom ikke mere til Bevidsthed, og inden Solen stod op Onsdag d. 5. Marts, var Døden indtraadt. Begravelsen fandt Sted paa Aarhus Nordre Kirkegaard, hvor Elever, tidligere og daværende, og Venner senere satte en Mindesten paa hendes Grav bestaaende af et stort hvidt Marmorkors paa en sort Granitsokkel.

Som Kvindeseminariets første Forstanderinde og som det samlende Midtpunkt i det Hjem, hun skabte dør, kom Frk. Blume til at sætte sit Præg paa det fra Begyndelsen af, og under hendes Ledelse blev det stort og kendt. Mange Elever er udgaaet derfra i de 15 Aar, hun ledede det, og hvor de end har faaet deres Gerning, i Indlandet eller Udlandet, føler de sig i Taknemmelighedsgæld til Frk. Blume for det, hun var for dem som Lærerinde og som Menneske, og denne Taknemmelighed vokser, som Aarene gaar.

Frk. Blume var en helstøbt Karakter, og det mærkedes i hendes Gerning; thi hun arbejdede støt og maalbevidst. Lige til det sidste lagde hun alle sine Kræfter ind i sit Arbejde, og hun ventede af sine Elever, at de vilde gøre det samme, baade mens de var paa Seminariet og senere som Lærerinder. Derfor var det hende en stor Glæde, naar hun fik at vide, at de som Arbejdere i Skolen og som Deltagere i Menighedens Liv og Arbejde gjorde god Fyldest hver paa sin Plads.

Der blev en tom Plads paa Kvindeseminariet, da Frk. Blumes Virksomhed afsluttedes; men hendes Gerning lever efter hende, og den vil bære Frugt i Tiden, som kommer, og saa længe Kvindeseminariet bestaar, vil hendes Navn blive bevaret i taknemmelig og kærlig Erindring af dem, der som Elever eller som Medarbejdere kom i Berøring med hende.

Straks efter Frk. Blumes Død blev Seminariets faste Lærer, cand. theol. *Svend Mogensen* konstitueret som Forstander, indtil Spørgsmaalet om, hvem der skulde have den fremtidige Ledelse, kunde finde sin endelige Løsning.

Samtidig satte Bestyrelsen sig i Bevægelse for at finde en Afløser for hende. Dette gav imidlertid Anledning til en Meningsudveksling, som vakte ikke ringe Opsigt. Der var nemlig dem, ogsaa blandt Seminariets meget gode Venner, der mente, at Lederen af et Kvindeseminarium ubetinget burde være en Kvinde, og de gav deres Syn paa denne Sag til Kende i en Række Indlæg i Dagspressen. Bestyrelsen, hvori der hele Tiden herskede fuld Enighed om dette vigtige Spørgsmaal, vilde imidlertid antage den, der var bedst egnet til Stillingen, uden Hensyn til, om det var en Mand eller en Kvinde, og den ansatte fra 1. August da hidtilværende Lektor ved Statsskolen i Rønne, cand

theol. og cand. mag. *Jacob Høyer* som Forstander. Denne Ordning blev godkendt af Ministeriet og Seminariets Anerkendelse forlænget.

Lektor Høyer, hvis Fader var Lærer, og hvis Bedstefader var Seminarielærer ved Lyngby Seminarium indtil dets Nedlæggelse, har foruden theologisk Embedseksamen ogsaa taget Skoleembedseksamen i

Fru Anna Høyer.

Lektor Jac. Høyer.

Naturhistorie og Geografi. Inden han kom til Rønne, virkede han som Lærer ved forskellige københavnske Skoler.

Hans Hustru, *Anna Høyer*, er eksamineret Lærerinde og Faglærerinde i Mathematik og Regning og kan derfor deltage i Undervisningen paa Seminariet. Hun underviser særlig i Mathematik, Regning og Praktik.

De overtog ogsaa Driften af Pensionatet, som derved blev fortsat i samme Aand, som det hidtil har været ledet.

Forstanderskiftet medførte, at det blev nødvendigt at foretage en Udvidelse af Forstanderlejligheden, som var beregnet til en ugift og derfor var utilstrækkelig til en gift Mand med Familie. Der blev derfor i Løbet af Sommeren opført en enetages Tilbygning til Østfløjen, hvorved den fornødne Plads kunde fremskaffes.

Derved fremkom desuden et stort Rum i Kælderen, hvor der blev indrettet et kemisk Laboratorium, som blev udstyret med det nødvendige Inventar og Undervisningsmateriel.

Samme Aar i August døde Seminariets Sang- og Musiklærer, Orga-

nist ved Sct. Johannes Kirke, *Holger Blichfeldt*, efter nogle Maaneders Sygdom. Han havde været Lærer ved Seminariet lige siden dets Oprettelse. En af hans Medlærere skriver saaledes om ham: »Han varetog sin Gerning med en Dygtighed, som maatte vinde Anerkendelse, idet han forenede en fin musikalsk Begavelse med pædagogisk Sans og Evne. Et af Vidnesbyrdene herom var de smukke Resultater, han kunde naa med Sangkor, baade naar han arbejdede med Børn og med voksne Elever. Ved hans Død har Seminariet lidt et stort Tab. Eleverne mistede i ham en dygtig Lærer, hans Kolleger en flink og elskværdig Medarbejder«.

De Musiktimer, der blev ledige ved Organist Blichfeldts Død, blev overdraget til Organist *Magnus Olesen*, der allerede i nogen Tid havde været hans Medhjælper, Sangtimerne blev overtaget af Lærer *O. Olesen*.

Ogsaa en anden af Seminariets Lærerkrafter, Gymnastiklærerinde Frk. *Marie Mikkelsen*, fratraadte dette Aar. Hun indgik Ægteskab med Missionær i den svenske Israelsmission, Philipson, og flyttede derfor til Stockholm. Frk. Mikkelsen var en afholdt Lærerinde, som udfyldte sin Plads med Dygtighed og Troskab.

I hendes Sted blev eksamineret Lærerinde og Gymnastiklærerinde Frk. *Mary Brøns* ansat.

1928 trak Seminariets mangeaarige Tysklærer, fhv. Overlærer ved Aarhus Kathedralskole *N. Stegmann*, sig tilbage. Han overtog Undervisningen i Tysk 1910 og fortsatte dermed ogsaa efter, at han forlængst havde naaet Støvets Aar og var flyttet til Aabyhøj. Hans Elever vil mindes ham som en dygtig og forstaaende Lærer og hans Medarbejdere som en interesseret og elskværdig Kollega.

Seminarieloven af 15. April 1930 i Forbindelse med andre tilstødende Omstændigheder kom til at gribe dybt ind i Kvindeseminariets Forhold, maaske dybere end i noget andet Seminariums.

For at Lovens Krav kunde efterkommes, var det nemlig nødvendigt at foretage meget omfattende Byggearbejder til Indretning af Bibliotekslokale, Laboratorier, Auditorium, Sløjdlokale, Rum til Samlinger o. s. v. En ny og tidsvarende Gymnastiksal var ligeledes paakrævet og havde staaet paa Ønskelisten i en Aarrække; men paa Grund af Krigen og de vanskelige økonomiske Forhold i Efterkrigstiden var Opførelsen stadig blevet udskudt. Denne Udvidelse af Seminariets Bygninger vilde ikke blot kræve mange Penge een Gang for alle, men den vilde ogsaa belaste dets aarlige Budget meget haardt. Dels vilde Udgiften til Opvarmning, Rengøring og andre Dele af Driften stige stærkt, dels vilde Forrentning og Amortisering af de Laan, der nødvendigvis maatte optages, medføre betydelige Udgifter.

Dertil kom, at det samtidig viste sig, at Tilgangen til Seminarierne i Almindelighed og, som det syntes, til de rene Kvindeseminarier i

Særdeles var i Aftagende. Dels gik der overalt i Landet mange uddannede Lærere og Lærerinder, som ikke kunde finde Beskæftigelse ved det Arbejde, som deres Uddannelse gjorde dem kvalificerede til, dels vilde den nye Seminarieundervisning, som skulde være fireaarig, blive dyrere end den gamle. Dette sidste kunde faa afgørende Betydning for mange unge Kvinder fra Landmandshjem, som ønskede at uddanne sig til Lærerinder, og hvoraf Seminariet hidtil havde haft mange.

Bestyrelsen blev derfor nødsaget til indgaaende at undersøge, hvorledes den kunde imødegaa de Vanskeligheder af økonomisk Art, som kunde ventes.

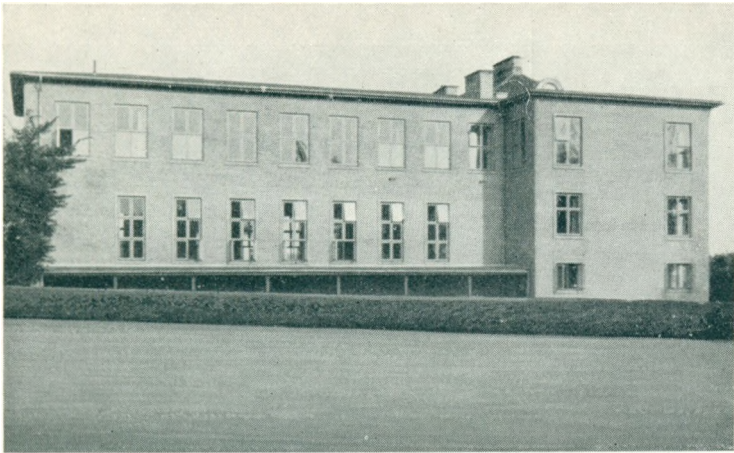
Der havde enkelte Gange i Aarenes Løb, naar Elevantallet var dalende, og det derfor kunde være vanskeligt at bevare det rette Forhold mellem Indtægter og Udgifter, været foreslaaet at gaa over til Fællesundervisning for Kvinder og Mænd. Af principielle Grunde havde man imidlertid undgaaet denne Forandring, som i flere Henseender vilde ændre det Præg, Seminariet hidtil havde haft. Det var grundlagt som Kvindeseminarium, som saadant havde det arbejdet i en Aarrække, og for mange Forældre havde dette været en Omstændighed, der havde vejet tungt i Vægtskaalen, naar de skulde tage Bestemmelse om, hvor deres Døtres Uddannelse skulde foregaa.

Tanken om Indførelse af Fællesundervisning kom nu op paany. Ved flere Bestyrelsesmøder blev den drøftet grundigt og indgaaende. Der var Enighed om, at man helst vilde bevare Seminariet i den oprindelige Form, men foretagne Beregninger over Indtægter og Udgifter under de nye Forhold udviste, at en Forandring var en Nødvendighed. I Mødet d. 30. November 1931 blev det derfor vedtaget ogsaa at optage unge Mænd fra Begyndelsen af Skoleaaret 1932—33. Ved denne Vedtagelse maatte flere af Bestyrelsens Medlemmer se bort fra deres personlige Sympatier og bøje sig for de foreliggende virkelige Forhold. Det afgørende for dem var, at Seminariets Fremtid kunde blive økonomisk sikret, saa at der kunde skaffes saadanne Kaar for Arbejdet, at det kunde udføres under tilfredsstillende Forhold og paa tidssvarende Maade.

Denne Beslutning blev tilstillet Indre Missions Bestyrelse, som godkendte den, og Undervisningsministeriet anerkendte Seminariet som Fællesseminarium, foreløbigt for et Aar, indtil det kemiske Laboratorium, som den nye Seminarielov foreskrev, var tilvejebragt.

Som Følge af den skete Forandring blev Seminariets Navn i Mødet d. 12. Maj 1932 ændret til »Aarhus Seminarium«.

Det viste sig hurtigt, at der i Aarhus var Brug for et Seminarium, hvor ogsaa unge Mænd, som vil gaa Lærervejen, kan faa Uddannelse; thi der indmeldte sig snart mange, og i Løbet af et Par Aar var næsten Halvdelen af Eleverne mandlige.

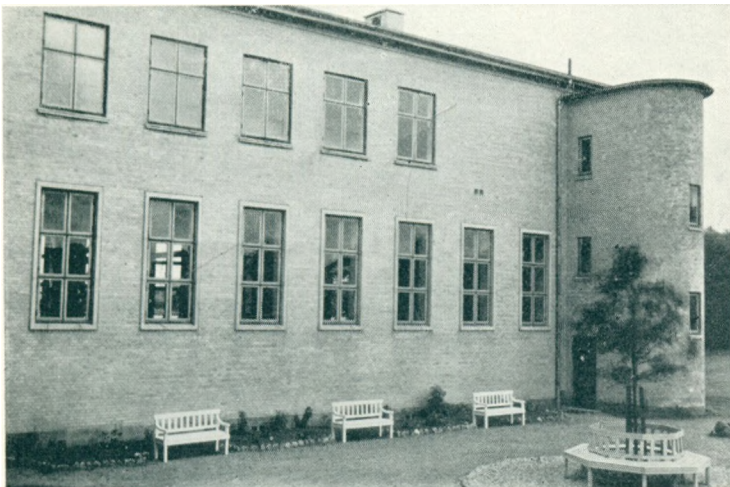

Facade mod Vest.

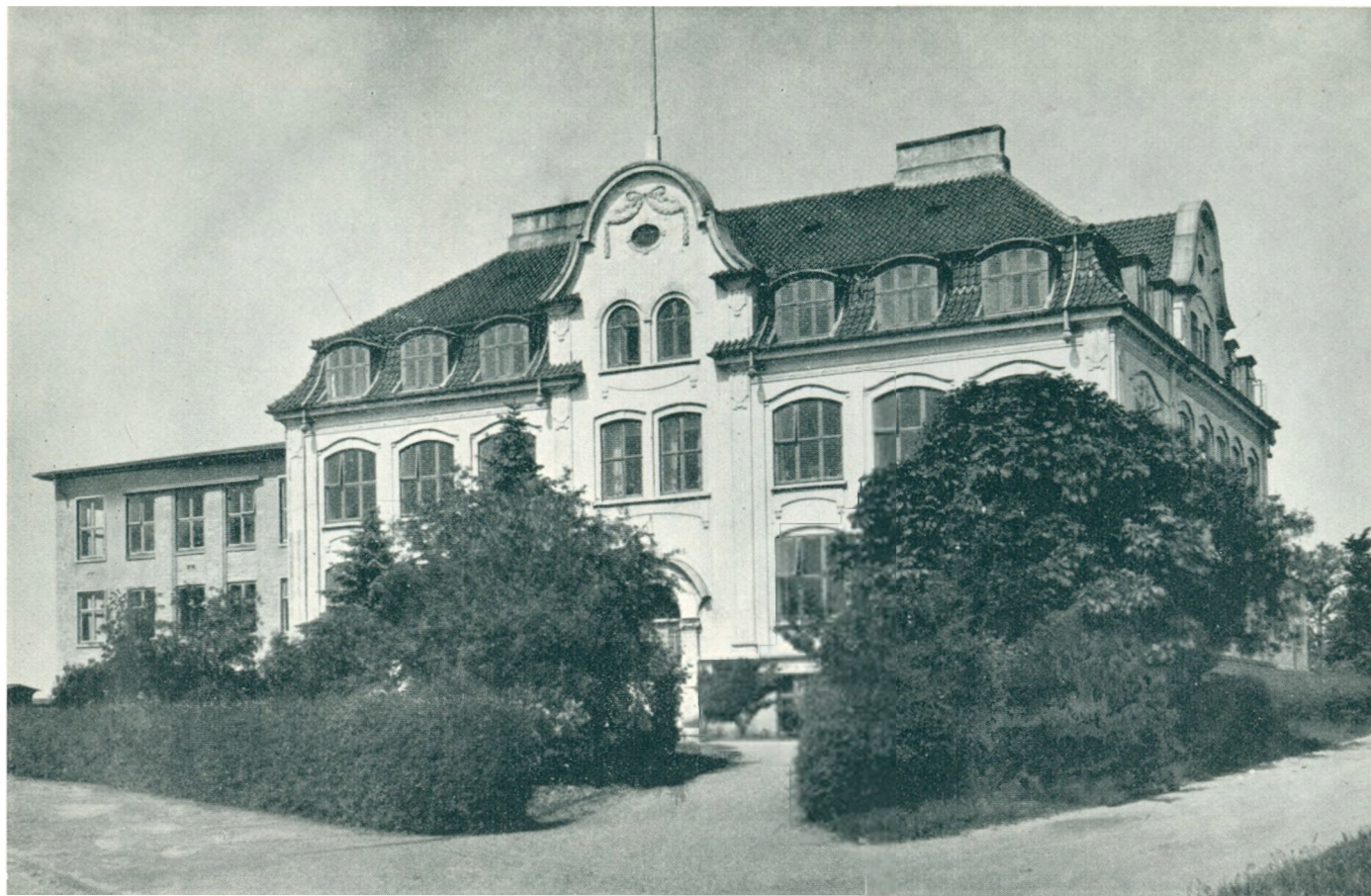
Samtidig med, at Bestyrelsen vedtog at indføre Fællesundervisning, gik den i Gang med at tilrettelægge de paatænkte Byggearbejder. Den antog Arkitekterne *Frimodt Clausen* og *Høvring Nielsen*, Aarhus, til at udarbejde Tegninger og Overslag og føre Tilsyn med Arbejdets Udførelse.

De nødvendige Penge kunde fremskaffes dels ved et Tillægslaan af Aarhus Stiftsmidler dels ved et Laan i et Pengeinstitut. I Erkendelse af Seminariets Betydning for Aarhus By gjorde Byraadet Seminariet den Tjeneste at give Kommunens Garanti for det sidstnævnte Laan.

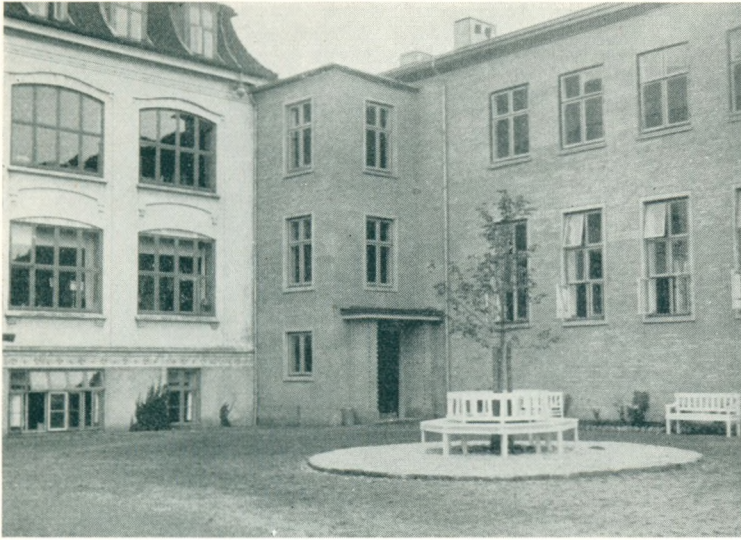
Arkitekterne foreslog at opføre en Bygning i en ganske anden Stil end den oprindelige; men beliggende saaledes, at de to Bygninger

Gaardinteriør.

Aarhus Seminarium 1931.

Gaardinteriør.

kunde sættes i Forbindelse med hinanden, saa at det indre kom til at udgøre en Helhed. Dette Forslag blev antaget af Bestyrelsen.

Den nye Bygning, der er opført i gule Mursten, har to Etager; men Murene er saa tykke og de forskellige Ledninger af en saadan Størrelse, at der, hvis det bliver paakrævet, kan bygges en tredje Etage oven paa, uden at yderligere Forstærkninger er nødvendige.

I Bygningen, der opvarmes ved et særligt Varmeanlæg, findes ne-

Biblioteket.

Biologisk Laboratorium.

derst en Gymnastiksal med fuldt moderne Udstyr og Rekvisitter, et stort Omklædningsrum og et Brusebad med 6 Bruser samt et Rekvisitrum.

Oven over Omklædningsrummet og Fyrrummet ligger Bibliotheket, der har 32 Siddepladser, og hvor Undervisningen i Dansk og Historie foregaar. Her har Eleverne Adgang ogsaa uden for Undervisningstiden, saa at de kan benytte Bogsamlingen til Udarbejdelse af de Opgaver, de faar at arbejde med.

Den øverste Etage er forbeholdt Naturvidenskaben, der efter den nye Seminarieordning faar en mere fremskudt Plads end efter den gamle og skal drives efter helt andre Principper. Midt i Etagen ligger Auditoriet, hvor Undervisningen i Naturhistorie, Geografi og Fysik foregaar. Ved den ene Side af Auditoriet findes den fysiske Samling og ved den anden Side den naturhistoriske, saa at de Ting, der skal bruges ved Undervisningen, let kan tages frem og atter bringes paa Plads igen. Mod Syd ligger det kemiske Laboratorium og mod Nord det biologiske.

I den gamle Bygning blev der foretaget enkelte Forandringer, hvorved der skaffedes Plads til nogle Lokaler, som den nye Bygning ikke var beregnet til. Tegnestuen i Kælderen blev indrettet til Sløjdlokale og Laboratoriet ved Siden af til Oplagsrum for Træ, Modeller o. s. v. Naturhistorieklassen paa første Sal indrettedes til et Klasseværelse til Brug for Forberedelsesklassen, og den tidligere Gymnastik- og Foredragssal blev taget i Brug til Haandgerning og Tegning.

Om alle disse Lokaler som Helhed kan det siges, at de er udstyret efter de nyeste Forskrifter og med de Hjælpe midler, der paa indeværende Tidspunkt findes egnede til at lette Undervisningen og gøre den frugtbringende for Eleverne.

Udgifterne ved Opførelsen af den nye Bygning, Forandringerne i den gamle, Anskaffelse af Inventar og den nødvendige Forøgelse af Samlinger og Laboratoriemateriel beløb sig til ialt Kr. 162.891,30. Deraf indkom ved Laan Kr. 113.200. Resten blev taget af Kassebeholdningen.

Den nye Bygning blev indviet ved en Festlighed Onsdag d. 23. August 1933. Ved denne Lejlighed holdt Stiftsprovst *Fr. Schepelern*, Vibog, Festtalen, og Lærer P. Elbæk gjorde Rede for Bygningens Tilblivelse. Derefter talte Skolekonsulent *Kaalund-Jørgensen* og Seminariets Forstander, Lektor Høyer, hvorefter de tilstedeværende besaa de forskellige Lokaler.

Nu er altsaa de første 25 Aar af Seminariets Levetid hengaaet. Store Omvæltninger har det ikke været udsat for, men støt og maaltbevidst har der været arbejdet efter de Retningslinier, der blev trukket op ved dets Grundlæggelse. Mange unge Lærere er i Aarenes Løb udgaaet derfra, og mange af dem sidder nu som tro og nyttige Arbejdere i den danske Skole og den danske Menighed.

Der har i Aarenes Løb af og til været Vanskeligheder, f. Eks. til Tider af økonomisk Art, og da Seminariet i 1924 ganske uventet midt i Skoleaaret pludselig stod uden Forstander; men Vanskelighederne er hver Gang blevet ryddet til Side, og Seminariet staar nu ved Indgangen til de næste 25 Aar vel rustet til, ogsaa under de Krav, som Fremtiden stiller, at gøre den Gerning, det har faaet blandt Danmarks Ungdom til Gavn for vort Folk og vor Kirke.

I den svundne Tid har der været tilført Seminariet store økonomiske Værdier gennem Venners Offervillighed og store aandelige Værdier gennem kærlig Forstaaelse og Forbøn. Derfor bringer vi i Jubilæumsaaret en varm Tak til enhver Mand og Kvinde, som, hvor de end befinder sig inden eller uden for Landets Grænser, under en eller anden Form har været Medarbejder i Gerningen. Men mest og størst lader vi Takken gaa op til Gud, fordi han har ladet sin gode Haand være over Arbejdet, saa at det kunde blive paabegyndt og fortsat.

Ogsaa Fremtiden lægger vi i hans Haand; thi

Han, som har hjulpet hidindtil,
han hjælper nok herefter.
Han altid kun det bedste vil,
og han har Almagtskræfter.

LÆRERNE

Undervisningen har foruden af Forstanderne været besørget dels af faste Lærerkæfter, dels af Timelærere. Langt de fleste Timer har været læst af Timelærere, som uden Vanskelighed kunde faas i en By som Aarhus, hvor der ved de forskellige Skoler virker Lærerkæfter, som kan gøre god Fyldest hver i sit Fag.

Følgende faste Lærere har i de forløbne Aar været knyttet til Seminariet:

Frk. *Carla Jensen Jarder* fra 1909 til 1911. Hendes Fag i Seminarierklasserne var Matematik og Naturlære. Hun, der var cand. phil., rejste til København for at fortsætte sine Studier og tage Embeds-eksamen, blev senere Adjunkt i Birkerød og har nu søgt Afsked paa Grund af Sygdom.

Lærer *C. C. Andersen* fra 1910 til 1913. Han havde, inden han kom til Aarhus, i fire Aar været Lærer ved Haslev Seminarium og er nu Førstelærer i Bagsværd. Han underviste i Dansk, Geografi og Skrivning.

Cand. theol. *Holger Sørensen* fra 1911 til 1915. Han, der nu er Sognepræst ved Allehelgens Kirke i København, var Lærer i Matematik, Fysik og Dansk Litteratur.

Cand. theol. *Søren Jørgensen* fra 1916 til 1918, som nu er Sognepræst i Nørre Bjert. Hans Fag var Religion og Dansk.

Lærerinde, Frk. *Anna Olsen*, nu Fru Schmidt, Kejlstrup, fra 1916 til 1921. Frk. Olsen, der havde faaet sin Uddannelse paa Kvinde-seminariet og suppleret denne med et Aarskursus paa Statens Lærerhøjskole, underviste i Naturhistorie og Haandarbejde samt enkelte Fag i Forberedelsesklassen.

Cand. theol. *Egede Schack* fra 1919 til 1921, nu Sognepræst i Hvidovre. Hans Fag var Religion og Dansk.

Cand. theol. *Svend Mogensen* fra 1922. Han underviser i Religion, Dansk og Fysik.

Nu i Skoleaaret 1933—34 bestaar Lærerkorpset foruden af Forstanderen, Lektor, cand. theol. og cand. mag. *J. Høyer*, af følgende:

Cand theol. <i>Svend Mogensen</i>	ansat	1922
Kommunelærerinde Frk. <i>Olga Paulsen</i>	-	1909
Kommunelærer <i>O. Olesen</i>	-	1920
— <i>I. Baadsgaard</i>	-	1921
— <i>N. Skipper Nielsen</i>	-	1921
Lærerinde, Fru <i>A. Høyer</i>	-	1924
Kommunelærer <i>O. Bønløkke Andersen</i>	-	1925
Lærerinde, Frk. <i>M. Brøns</i>	-	1924
Organist <i>M. Olesen</i>	-	1924
Lærerinde, Frk. <i>Marie Madsen</i>	-	1925
Kommunelærer <i>G. Skonning</i>	-	1932
Adjunkt <i>A. Strehle</i>	-	1924
Kommunelærer <i>H. S. Kirkegaard</i>	-	1932
— <i>E. Rasmussen</i>	-	1933

Sidstnævnte fungerer som Vicar for Kommunelærer *Axel Jensen*, der har Aarskursus paa Statens Lærerhøjskole.

Den eneste af dem, der har været knyttet til Seminariet som Lærerinde fra Begyndelsen af, og som altsaa fejrer 25 Aars Jubilæum sammen med dette, er Frk. *Olga Paulsen*, der har undervist i Dansk, Haandarbejde, Historie og Praktik.

Ogsaa Frk. *Hulda Pedersen* har haft en lang Tjenestetid, idet hun fra 1909 til 1932 underviste i Naturhistorie.

Foruden de i det foregaaende nævnte har følgende i Aarenes Løb virket ved Seminariet som Timelærere:

Frk. <i>Magda Albeck</i> , nu Fru Stensmark	1909—1910
Kommunelærer <i>P. Elbæk</i>	1909—1910
Kunstmaler <i>A. Moe</i>	1909—1913
Kommunelærer <i>St. Rasmussen</i> , nu Overl. i Skanderborg	1909—1925
Musiklærer <i>Ernst E. Christiansen</i>	1910—1915
Overlærer <i>N. Stegmann</i>	1910—1928
Kommunelærer <i>N. P. K. Arlund</i>	1911—1919
Kaptajn <i>N. A. Lassen</i>	1911—1913
Fru <i>Else Sørensen</i>	1912—1915
Kommunelærer <i>V. S. Knudsen</i>	1913—1918
Adjunkt <i>O. A. Smith</i>	1913—1924
Kommunelærerinde, Frk. <i>Mariane Sørensen</i>	1913—1917
Frk. <i>Marie Hougaard</i>	1915—1916
Fru <i>Laura Christophersen</i>	1915—1919
Kommunelærerinde <i>Johanne Andersen</i>	1917—1919
Kommunelærer <i>N. P. Jensen</i>	1918—1923
Lærerinde, Frk. <i>Anna Bjerregaard</i>	1918—1919

Kommunelærerinde, Frk. <i>Emilie Nyborg</i>	1918
— . <i>Helene Jensen</i>	1921—1923
— . <i>Petra Petersen</i>	1921—1925
— . <i>A. Toft Andersen</i>	1922
— . <i>Olga Christensen</i>	1923—1925
Kommunelærer <i>A. Jochumsen</i>	1924—1925

Lærerinde Frk. Olga Paulsen.

Naar Seminariet ved uforudset Lærerskifte, Sygdom eller andre Forhold, der ikke kunde forudses, har manglet en Lærer til Religion i Afgangsklassen, har følgende beredvilligt stillet sig til Raadighed og derved gjort Seminariet en stor Tjeneste ved at føre Klassen op til Eksamen:

Dr. phil. *F. L. Østrup*, dengang Sognepræst ved Frue Kirke i Aarhus, nu Pastor emeritus, fra 1915 til 1917.

Sognepræst *H. O. Hansen*, Aaby, fra 1918 til 1920 og fra 1922 til 1923.

I 1919, da der uventet blev Brug for en Lærer i Dansk i 3. Kl., paatog Skoledirektør *C. Buur*, Aarhus, sig velvilligt at undervise Klassen de sidste Maaneder og holde Eksamen med den, hvorved han ydede Seminariet en værdifuld Hjælp i en vanskelig Situation.

Ved Frk. Blumes pludselige Død i 1924 blev de fleste af hendes Timer fordelt paa Seminariets øvrige Lærere, og Undervisningen og Eksaminationen i Pædagogik blev overtaget af Pastor *Svend Hauge*, Præst ved Sct. Lucas Kirke i Aarhus, nu Andenpræst ved Diakonissestiftelsen.

SEMINARIETS ELEVER

Seminariets Elever er kommet fra alle Egne af Landet, fra Skagen til Als og fra Harboøre til Bornholm, og de er udgaaet fra alle Samfundslag i By og paa Land. Aarhus By og nærmeste Omegn har dog stadig leveret en betydelig Del af dem.

De afgaaede Elever virker ved offentlige og private Skoler rundt om i Landet. Et ikke ringe Antal er ansat ved Aarhus kommunale Skolevæsen. Nogle har faaet en Gerning paa Missionsmarkerne i Kina og Sudan, og andre har slaaet sig ned paa Grønland.

Elevantallet i Klasserne har været vekslende, og det kan i Almindelighed siges, at det uden store Afvigelser har fulgt Bevægelserne i Tilgangen til Seminarierne Landet over. Undertiden har flere meldt sig til Optagelse, end der var Plads til; men der har aldrig været Dobbeltklasser.

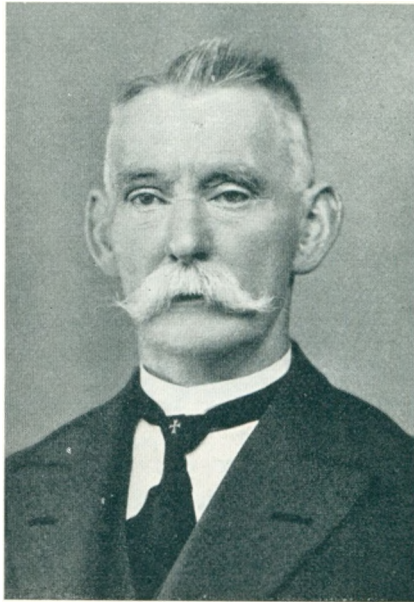
Efter at Ministeriet i de senere Aar har sat 28, senere 25, som Maksimum for det Antal Elever, der maa optages i 1. Kl., og efter at der er aabnet Adgang ogsaa for Mænd, har ikke alle, som har bestaaet Optagelsesprøven, kunnet faa Plads.

Demittendernes Antal fordeler sig paa de forskellige Aar:

1912	10	1923	10
1913	25	1924	17
1914	26	1925	15
1915	26	1926	26
1916	21	1927	22
1917	20	1928	33
1918	10	1929	28
1919	14	1930	21
1920	19	1931	31
1921	10	1932	25
1922	20	1933	30

Ialt 459

Som Følge af Overgangen til den nye Seminarieordning, hvorefter Uddannelsen skal være fireaarig, bliver der i Aar, 1934, ikke afholdt Afgangseksamen.

Pedel Jakob Nielsen.

Da Seminariets egen Bygning i Efteraaret 1910 blev taget i Brug, blev daværende Spindemester *Jakob Nielsen* ansat som Pedel til at forestaa Rengøringen og Fyringen. Jakob Nielsen, der stadig er i Funktion, har i den lange Aarrække udført sit Arbejde med Samvittighedsfuldhed og Troskab.

DAGLIGT LIV

Seminariets Elever har gennem Aarene fastholdt den kønne Skik ved Aarsfesten at give Institutionen en Fødselsdagsgave — en Sædvane, som vi sætter stor Pris paa, ogsaa for Gavens Skyld, dog ikke i første Række derfor, men fordi den giver Udtryk for en vis Hengivenhed fra Elevernes Side mod Seminariet. Hengivenhed er — det ved jeg vel — et for stærkt Udtryk for manges Vedkommende; der var i Aarenes Løb adskillige, som gik her 3—4 Aar og tog deres Eksamen herfra uden at komme i noget Forhold til Seminariet, endsige da føle Hengivenhed for det. Imidlertid har jeg Indtryk af, at de fleste er tilfredse med at være her; i mit Arkiv har jeg da ogsaa liggende et fyldigt Udtog af Breve fra tidligere Elever, der — undertiden med betydelig Styrke — udtaler deres Glæde ved at tænke tilbage paa Seminarietiden med det Udbytte, de modtog i denne Periode af deres Liv.

Jeg er vis paa, at naar Eleverne om Efteraaret af deres sparsomme Kapital glæder os med en Gave, er det dikteret af en Lyst til at vise, at de er glade for Livet paa Seminariet, saadan som det nu former sig her, i Klassen, blandt Kammeraterne og ved Sammenkomsterne Lørdag Aften.

Ved en Aarsfest fik vi foræret 60 Eksemplarer af De Unges Sangbog, et Udtryk for noget af det, der præger Seminariets Ansigt, at vi holder af at synge. Mangfoldige, maaske de fleste af Timerne begyndes med en Sang. Dette er med til at karakterisere Eleverne; thi »böse Leute haben keine Lieder«.

Blandt de mest foretrukne er Sangen: »Paa det jævne, paa det jævne, ikke i det himmelblaa, dèr har Livet sat dig Stævne, dèr skal du din Prøve staa«. Det siger mig, at det er en realistisk indstillet Ungdom, der nu befolker Seminariet; den har Sans for de Krav, Livet stiller i vore Dage, hvor det er vanskeligere at være ung end

for 30 Aar siden. Den er klar over dette: »Vil du ikke Marken pløje, før du høster Markens Frugt«. Det vil sige, at det er en Ungdom, der arbejder; den har sat sig et Maal og véd, at dette Maal naaes ikke uden Sved — og den gaar ind under Kravet. Det har vi andre ganske vist ogsaa gjort i sin Tid; men dengang var det ikke al Ungdom, der forstod Kravet og bøjede sig under det med Glæde; mange gik uden om og blev derfor ikke til noget. Vore Dages Ungdom vælger sin Vej, overvejer Omkostningerne med den personlige Indsats af Energi og tager fat paa Opgaverne, sveder under det, men arbejder med Lyst.

Derfor er det en Fornøjelse at gaa til Timerne, fordi der arbejdes med Iver og Interesse. Dér, paa Arbejdspladsen, bliver Opgaven da i Undervisningen at bygge op med det jævne, solide Arbejde som Grundlag, søge at løfte Blikket opad mod »alt, hvad herligt du kan nævne, alt hvad højt din Sjæl kan naa«. Jeg vil tro, at mangan Elev i Tidens Løb fik Øjet aabent for Værdier, der før var ukendte, oplevede Udsyn i Kunstens, Litteraturens og Historiens Verden, som berigede Sindet og udløste Tanker, der laa i Svøb. Det er det, der tilstræbes; men der tilstræbes mere, som det udtrykkes i samme Sang om den Kunst, der dyrkes kun af saare faa, »den, sin Himmel med at bære overalt i Hjertets Vraa, den, sin Skaber glad at ære i det store, i det smaa«. Det er Seminariets Opgave at pege paa dette Maal for Eleverne; derpaa beror dette Seminariums Eksistensberettigelse. Hvis dette Maal tabes af Syne og fortones, har vi mistet den Basis, hvorpaa Seminariet blev grundet for 25 Aar siden. Det er da det stærke Ønske, der ligger i os, at vi kunde faa Lykke til at pege paa dette Maal for Eleverne, saa at de fik Lyst til at følge det. Vi er overbeviste om, at det sker »ikke ved Magt og ikke ved Styrke, men ved Herrens Aand«; derfor er der ikke Trang af nogen Art udover, at det hører med til den daglige Husorden, at alle møder om Morgen ved Andagten, medmindre man udtrykkelig beder sig fritaget. Men vi ønsker gennem Undervisningen, naar Lejlighed dertil gives, at pege paa dette høje Maal. Det gælder i særlig Grad Religions-timerne, ikke blot dér, men navnlig dér; vi ønsker ikke at præge Eleverne med en bestemt Opfattelse, forme dem efter et bestemt Mønster; men hvad vi tilstræber og ønsker af ganske Hjerte, er at vise dem, at Kristendom er en levende Virkelighed, og vise dem det saaledes, at de faar Trang til at prøve den som en Virkelighed, som en Realitet i deres eget Liv. Mon det lykkes? Ser vi paa vort Arbejde og paa os selv, kan vi kun tvivle derom, saa ufuldkomment og behæftet med Brøst og Mangler, som det hele er; og dog lod Gud dette undertiden lykkes; derfor gaar vi vor Gang i Tro baade til Guds Barmhjertighed og hans Magt.

Det er det samme Maal, som staar os for Øje, naar vi gerne et Par Gange om Maaneden inviterer Eleverne til Sammenkomster paa Seminariet Lørdag Aften. Emnerne er vidt forskellige, men Afslutningen er den samme. Der lægges megen Vægt paa at fremkalde Hyggefølelse ved disse Aftener; derfor er der altid fælles Kaffebord for alle, og det er saare festligt, naar 90—100 Elever fylder Spisestuen og endda sidder bænket ude paa Gangen, og Passiaren gaar, saa man knap kan høre, hvad Sidemanden siger. Ved saadanne Lejligheder, eller naar de musikalske blandt os forlyster hele Selskabet med Musik, nu og da afbrudt ved Disharmonier, naar en Strikkepind tabes af en eller anden haandarbejdende kvindelig Elev, da faar vi en Følelse af Hjemlighed, som er værdifuld for den enkelte og for Helheden. Det styrker tillige det gode Kammeratliv, en af de store Værdier, Eleverne kan tage med sig herfra. Dette øges ogsaa paa de forskellige Udflugter af forskellig Art, som vi jævnlig foretager; hvor kan vi ikke blive rystet sammen den Vinterdag, da vi vader i Sne til Ørnereden og hjem igen efter at have fornøjet os med alle Sneens Glæder og Forfriskelser.

Meget af den Art kunde nævnes; Alvor og Gammen — vi ser ikke sort paa Livet, tværtimod; Alvor og Gammen skal ikke staa som Modsetninger, de skal danne en Enhed; saa bliver Gammen aldrig overfladisk og tom, og Baggrunden for den bliver altid Alvor, fordi Livet i sig selv er den dybe Alvor, Livets Kampe er Alvor, og at naa det evige Maal for vort Liv her paa Jord er Alvor.

Med dit Savn og med din Lykke,
med dit Haab og med din Tro,
skal du paa det jævne bygge
op til Stjernerne en Bro.

Jac. Høyer.

MINDER

Det er mig en Glæde at faa Lov til at sende *mit* Bidrag til Seminariets Festskrift. Dmitteret 1914 hører jeg til et af Seminariets ældste Hold og har altsaa været med omtrent fra Begyndelsen.

Naar Tankerne gaar tilbage til de tre Aar paa Seminariet, ligger alt i Lys og Sol. Hvor var vi unge og glade! Det er næsten, som om det den Gang altid var Sol og Sommer. Dog nej! — Pludselig mindes jeg, at der var noget der hed »at fryse med Anstand!« Mange vil sikkert mindes det! De første Aar virkede Varmeanlægget absolut ikke altid efter Bestemmelsen. Naar vi da sad i Klassen mere eller mindre forkomne af Kulde, lød det fra Frøken Blume: »Mine Damer! — Man fryser med Anstand!« Hvem husker ikke det lille Kast med Hovedet, det bestemte Træk om Munden og Blinket bag Brillerglassene. Bag den spøgende Bemærkning laa Alvoren. Det faldt saa ganske i Traad med Frøken Blumes hele Personlighed, at selv dette *at fryse* skulde gøres med Anstand! Hun selv gennemførte det ogsaa — vi andre Smaafolk bare frøs, men jeg tror ikke, mange af os formaaede at gøre det — *med Anstand!*

Naar jeg mindes Seminarietiden, samler alt sig uvilkaarligt først og fremmest om Frøken Blumes Personlighed. Hun var Midtpunktet. Hvor hun elskede Seminariet! Hendes Maal var at skabe en god, gammel, fin Skole med gode, gamle Traditioner. *Det* var hendes Ideal af en Skole. Men selv om vor Skole var god — gammel var den i hvert Fald ikke. Og naar der medgaar 3 Generationer til at skabe en Gentleman, hvor meget mere da ikke til at skabe den fine, gamle Skole!

Engang, da Samtalen drejede ind paa dette, sagde Frøken Blume — og igen med det karakteristiske lille Kast med Hovedet, det faste Træk om Munden og Blinket bag Brillerne: »Mine Damer! — *De* er med til at skabe Skolens Traditioner!« Denne Tanke greb mig med

en underlig Betagelse. Det blev paa een Gang saa alvorligt og ansvarsfuldt. Endnu ser jeg for mig Frøken Blumes sjælfule Ansigt præget af den indre Bevægelse, hun i Øjeblikket var grebet af.

Ganske maalbevidst arbejdede Frøken Blume paa at skabe disse gode Traditioner. Det lykkedes ogsaa. Selv i de forholdsvis faa Aar, Frøken Blume fik Lov at fylde sin Plads, skabtes der kære, gode Traditioner for os, der nu med Taknemlighed mindes Ungdomsaarene paa Seminariet. Vi følte, hvordan de langsomt og stille var vokset frem, naar vi Aar efter Aar mødtes til Fest paa Seminariet. Selv om vi var omgivet af mange nye Ansigter og meget kunde virke nyt — saa var der dog altid noget kært og hjemligt, der som en god, gammel Tradition mødte os og lod os føle vor Samhørighed med vor »gamle« Skole.

En af disse gode Traditioner var, at Frøken Blume hver Vinter læste en af Dickens Romaner højt. Med Højtlæsning hver Søndag fra 5—7 kunde det saa omtrentlig vare en Vinter at læse en af disse gammel-dags, solide Bøger, som var os alle — ikke mindst Frøken Blume selv — til saa stor Glæde. Denne Højtlæsning begyndte gerne en sludfuld Efteraarssøndag og dannede Indledningen til Efteraarets og Vinterens mange hyggelige Timer. Frøken Blume elskede Dickens og vilde gerne bidrage sit til ,at de unge i ham vandt en Ven for Livet.

Der er blevet sagt om Frøken Blumes Fader, Provst Blume, at han havde en kold Forstue, men en varm Dagligstue. Man kunde vist karakterisere Frøken Blume paa samme Maade. Den, der havde den Lykke at finde Vej ind til Varmen hos Frøken Blume, véd, hvor rig og kærlig, hvor fin og forstaaende hun var. Og var man først kommet ind til Varmen, var Vejen altid senere aaben. Altid stod Frøken Blume rede til at hjælpe og vejlede den, der søgte ind til hende. Det var ikke mindst de første Aar som ung og uerfaren Lærerinde, jeg for Alvor lærte at skatte Frøken Blume. Hvor var hun forstaaende overfor de mange Vanskeligheder, jeg kom til hende med. Hun havde altid Tid til at høre paa mig, og hvor nænsomt og kærligt og opmuntrende hjalp hun ikke til Rette. Hvor kunde hun glæde sig og more sig over de mange smaa Pudsigheder, man ofte oplever i Smaabørnsundervisningen — og hvor kunde hun paa en egen personlig Maade tale om en Lærerindes Gerning, saa Hjertet glødede i en, og man lovede sig selv altid at stræbe efter at blive lige saa helstøbt og redelig — lige saa samvittighedsfuld og pligttro, som Frøken Blume selv stod for en.

Allerstørst staar hun dog for Mindet som den helstøbte, personlige Kristen. Ved hendes Død følte jeg det som det største Savn at have mistet hende, der for mig var blevet den kærlige, erfarne Sjælesørger.

Jeg kan ikke tænke tilbage paa Seminarietiden uden med Taknemlighed at mindes endnu en Personlighed, nemlig Hr. Pastor Frimodt-Møller — populært kaldet »Præsten« — der en Aarrække sammen

med Frøken Blume var Seminariets Forstander. Det er altid med dyb Tak, jeg mindes Religionstimerne paa Seminariet. Vi var saa unge og maaske undertiden lidt »forlæste«. Vi syntes vel nu og da, at Præsten tog mere Stof med, end vi strengt taget havde »Brug for« til Eksamen. Men det vi den Gang mente ikke at have Brug for, kom maaske senere hen i Livet til at betyde særlig meget for os. Saadan er det gaaet mig. Enkelte Ting har fulgt mig gennem Aarene og vil følge mig, saa længe jeg lever. »Ingen staar i Gæld uden Mennesket; ingen kan betale uden Gud; derfor maatte Gud blive Menneske.« — »Det eneste positive et Menneske kan gøre i sin Frelsessag, er det ret negative: at holde op med at staa imod.«

Hvor er det Menneske rigt, der ejer en Skat af gode Minder, som hverken Møl eller Rust kan fortære, men hvis Værdi snarere øges med Aarene. Vi er mange, der har en saadan Skat fra vor Seminarietid. Naar vi med nænsom Haand drager disse Minder frem, er de omgivet af en egen Duft og Sødme. Det er jo vor Ungdom med alle dens Drømme, alle dens Haab og Længsler, de rummer. Jeg har her forsøgt at fremdrage nogle af mine Minder — og under Læsningen myldrer vel Minderne frem hos den, der sidder med Festskriftet i Haanden. Vi mødes alle i Tak for alt godt, vore Ungdomsaar paa Seminariet bragte os.

Esbjerg, i April 1934.

Olga Jørgensen.

HVERDAG OG FEST

Højt over Byens Støv og Støj, saa højt, at Blikket glider hen over Tagene og først standser ved de brede Bakkedrag, ved Kystliniens skovklædte Skrænter og det aabne, saltfriske Hav — her mødtes vi en Dag — en broget Flok.

Og Dag føjedes til Dag i Alvor og Gammen. Sommerblæsten jog skiftende Skygger over Mark og Vej og bladede respektløst rundt i historiske Oversigter, der i Middagspausen fik et fornødent Gennemsyn — paa langs. — Piskende Byger og Vinterkulde samlede Interessen om Opvarmningsforsøg, der ikke altid faldt lige heldigt ud, men undertiden fik en kulinarisk Tilsætning. — Stærefløjt og bristende Knopper fik os til at glemme kedelige Eksamensfordringer; og en forsinket Sommerdag med høj og ren Septemberluft hilstes med Glæde: Bøgerne bort, Violinen i Kassen og »glade vi vandre ud med hverandre, ud i det frie til Sang og til Leg —«

Vi var en broget Flok; men som vi delte Hverdagens Kaar, blev vi Kammerater — Venner. Vi standsede sammen i Bøn paa Dagens Tærskel; vi fangede i Smil hvert muntert Ord, der lyste op i Matematikkens gaadefulde Mørke; vi mødtes i et Befrielsens Suk over det sidste Punktum for den danske Stil; vi sang os sammen, sang os glade og stærke i Sange.

Men gav Hverdagen os Glæde, Arbejdets og Kammeratskabets Glæde i rigeligt Maal, saa lærte vi ikke mindre at slutte dem i Fest. Lørdag Aften! I Forventning mødtes vi — ofte i Trængsel — med Stol og Strikketøj. Og Udsynet voksede, alt som vi lyttede til og førtes ind i Digtningens og Tonernes Verden. Fremtiden dæmrede, naar pædagogiske Problemer holdt for og vakte Diskussionen Kvinde og Kvinde imellem. Og »Livets Hverdag blev en Fest med Evighedens Klange«, naar Talen lød jævnt om det høje. Her skal ikke nævnes Navne og Eksempler; det skulde da være en Aften med Kvindesag, Dostojevskij

og Musik — Tiden var aabenbart kostbar! Men hver især gemmer vi gode Minder om fornøjelige og rige Stunder i Dagligstuen.

Saa mindes vi da Hverdagene paa Seminariet: stundom trange og slidsomme; oftest med Smil og Humør, der hjalp over Vanskeligheder; altid i Arbejde, der bar frem mod Maalet og i et kammeratligt Sammenhold, der gjorde Hverdagene til en Fest og en Glæde at mindes.

Johanne Dreyer Sørensen. 1928.

DE, SOM ER BORTE!

Fem og tyve Aar er jo historisk set ingen lang Tid, og dog er der sket det, at Seminariet i Aarhus fra en lille Begyndelse er vokset op til en stor, moderne Lærestalt, som alle vi gamle Elever glæder os over, og inden for denne er der i Løbet af den sidste halve Snes Aar sket saa store Forandringer, at jeg vist nok med Rette kan skrive om det som *var*, idet jeg gaar ud fra, at der ogsaa vil blive skrevet om det, som *er*.

Ingen vil vel undres over, at Mindet om Kvindeseminariet i Aarhus, som det jo hed, i vor Bevidsthed er uløseligt knyttet til Mindet om Frk. Blume. Hvad Frk. Blume har betydet for os, kan jo ikke maales med nogen menneskelig Maalestok; men jeg tror næppe, mange har været i Stand til at præge deres Elever — maaske for Livet — som hun. Frk. Blume var en af de Personligheder, som man skønner mest paa, jo ældre man bliver. Jeg tror ikke, at en eneste af hendes Elever har kunnet undgaa Gang efter Gang at blive mindet om de Guldkorn, hun gav os. Medens vi sad foran Frk. Blumes Kateder, syntes vi — som alle unge over for ældre, erfarne — ofte, at hun havde storlig Uret; men siden har vi de tusind Gange maattet strække Vaaben og indrømme, at hun havde Ret.

Vi ærer Frk. Blume som den fine Personlighed, hun var, som den, der forstod at skelne mellem Skal og Kærne. Der kunde være noget afmaalt over Frk. Blumes Væsen, som aftvang os en vældig Respekt; men ved mange Lejligheder erfarede vi, at der bankede et varmt Hjerte bagved. Havde en af os Sygdom i Familien, kunde man være sikker paa en varm Medfølelse, og aldrig har jeg set nogen mere bevæget, end Frk. Blume var, da en af Eleverne efter otte Dages Sygdom døde. Ved den Lejlighed vandt Frk. Blume os for Livet.

Ved andre Lejligheder kunde hun være »ung blandt de unge«, underholde os fornøjeligt, ja endog lege med i Ordsprogslegene i Dag-

ligstuen eller føre muntert an paa en Skovtur. Vi forstod vel næppe dengang, hvor træt Forstanderinden ofte var; men vi begyndte at ane lidt om det ved en bestemt Lejlighed. Det var paa Frk. Blumes halvtreds Aars Fødselsdag. Festen var forbi, og Frk. Blume vilde tale til Slut. Hun sagde da inderlig Tak til alle og talte om, hvor lykkeligt hendes Liv havde været, og hvor meget hendes Gerning havde glædet hende; men at det var Guds Naade altsammen, ham, som hun gav sit Hjerte som ung, og ved hvem hun stadig erfarede, at det opfyldtes: »I al deres Trængsel var der ingen Trængsel«. Derefter talte Frk. Blume om de milde Blikke, som gjorde saa godt, naar man var træt. Da slog det ned i nogle af os, at dem var vi vist for karrige med. Frk. Blume oplevede kun een Fødselsdag til foruden denne, saa fik hun Lov at hvile.

Seminariet var for os dog ikke blot Frk. Blume, men ogsaa den Lærerstab, hun havde forstaaet at knytte dertil.

Blandt de Lærere, som *var*, fandt vi ingen elskeligere end vor gamle Tysklærer, Overlærer Stegmann. Blandt alle dem, som interesserede sig for Skolen, kunde vist vanskeligt findes nogen, som gik mere levende op i Omsorgen for sine Elevers Ve og Vel end han. Selv i daarligt Vejr betænkte han sig ikke paa at gaa Vejen fra Aabyhøj til Trøjborg for at læse een Time med et lille Hold Elever, som paa Grund af manglende Tid ikke var alt for godt forberedte. Og naar saa endelig Eksamensdagen kom, da gik Overlæreren lige saa bedstefaderligt i Brechen for os, som havde vi været hans egne Børnebørn. Det var ganske vist kun faa Elever, som han direkte fik med at gøre; men for alle Eleverne stod han som Indbegrebet af alt, hvad der var kærligt og godt paa Seminariet. Trods sin slidte Stemme kunde vi være sikre paa, at den gamle Overlærer nok skulde finde noget fornøjeligt og lødigt at sige til Aarsfesten. Ofte var Talen krydret med Paradokser, som da han engang talte om Ordet »god« i forskellige Forbindelser, f. Eks. »Gode Mester!«, en god Lærer, et godt Faar o. s. v., eller i en vittig Tale udbredte sig om, hvorvidt unge Piger med Rette kunde kaldes unge Mennesker. Nu da Overlærer Stegmann er død, vil vi gamle minde ham med Tak for al den Hjertelighed, han lagde for Dagen.

Naar vi taler om dem, som Døden indhentede, mindes vi ogsaa vor Sang- og Musiklærer, Hr. Holger Blichfeld, som Seminariet mistede, da Hr. Blichfeld var i sin bedste Alder.

Hr. Blichfeld havde jo den blandede Fornøjelse hver Eftermiddag at høre paa vore musikalske Ydelser i Violinspil, hvilken Lod vel er den mindst misundelsesværdige paa et Seminarium. Det kan jo være, det er blevet bedre; men i vor Tid var det en Rædsel for hele det omliggende Kvarter, naar samtlige Elever, der boede paa Seminariet, om Aftenen mellem 6 og 7 tog fat og udsendte jamrende Klage-toner fra

alle Kvistene. Hvor maa det have været strengt for en musikalsk Begavelse som Organist Blichfeld at høre roligt og behersket paa vore Præstationer i Retning af Melodier uden — eller med alt for mange Fortegn. Desuden hørte det med til Hr. Blichfelds Embede at prøve nyankomne, som vilde op til Orgelprøven, i Orgelspil og vejlede dem med Valg af Instrument til at øve sig paa. Det skete jo nemlig, at Eleven mente, at et Klaver var udmærket hertil, hvortil Hr. Blichfelds Bemærkning, som endnu huskes, var: »Tror De, man kan lære at blæse Trompet paa en Stortromme?« Vi skulde jo ogsaa prøve at skrive smaa Melodier, ved hvilken Lejlighed det viste sig, at »Vor gamle Karo« kunde varieres i det uendelige.

Som Dirigent for Seminariets Sangkor var Hr. Blichfeld ypperlig. Han havde et meget fint Øre og anstrengte sig for at bibringe Eleverne Forstaaelse af, at en Sangs Indhold og Melodi samt dens Udførelse maa svare sammen. At det ikke altid lykkedes, var ikke Dirigentens Skyld, men maa skrives paa Elevernes Konto.

For nogle Maaneder siden saa vi i »Folkeskolen«, at en tredje af vore gamle Lærere var gaet bort. Det var vor rare, dygtige Tegnelærer N. P. Jensen, og i samme Øjeblik var man flyttet tilbage til Tegnesalen i Kælderetagen paa Seminariet. Hvor husker man tydeligt hele Opstillingen: Modellen midt paa Gulvet, de mere eller mindre fortvivlede Elever i en Rundkreds, hver med sin Tegning, hvoraf man kun ved Fantasiens Hjælp anede en Lighed med Modellen, og vor ihærdige Hr. Jensen, som opmuntrende og formanende gik fra Elev til Elev, aldrig træt eller gnaven, altid venlig og rede til en lun Bemærkning paa passende Steder. Det hændte f. Eks., at en Elev efter fortvivlede Forsøg paa at tegne en Taburet omsider klagende udbrød: »Hr. Jensen, hvad skal jeg gøre? Mine Ben er ikke lige lange!« Hvortil Hr. Jensen tørt bemærkede: »Det skal De ikke være ked af; det er mine heller ikke!« Ved saaledes roligt selv at hentyde til en Legemsfejl, som vi i vort stille Sind havde ondt af ham for, vandt Hr. Jensen ikke blot vort Bifald i Øjeblikket, men vor Hengivenhed. Han havde en enestaaende Evne til at give selv den mest ubegavede Elev Lyst til at tegne og derved alligevel naa et Resultat, og derfor mindes vi Hr. Jensen med megen Agtelse og Taknemmelighed.

Af de Lærere, som paa vor Tid underviste ved Seminariet, og ikke er der mere, vil jeg ogsaa gerne omtale nogle, som forhaabentlig lever i bedste Velgaaende og fortjener at nævnes, naar vi tager vore Minder frem.

Der var Frk. Olsen, der havde overtaget den meget vanskelige Post at blive Lærerinde paa samme Sted, hvor hun havde været Elev. Hun forstod i særlig Grad at vinde vor Fortrolighed uden for Undervisningstimerne, vel sagtens fordi hun selv var ung dengang, og jeg kan

sige med Sandhed, at der var sand »Familieglæde« i Klassen, da en blank Guldring forkyndte, at Frk. Olsen havde i Sinde at tage Navneforandring. Hver Gang, vi siden har besøgt Fru Schmidt, som det nye Navn jo blev, eller er truffet sammen med hende, har vi altid betragtet hende som en af »vore«.

Paa samme Maade gik det jo med Frk. Mikkelsen, som nu har sit Hjem i Stockholm. Herved mistede Seminariet sin energiske Gymnastiklærerinde, som var en Mester i at lære os at kende vore Muskler, baade teoretisk og praktisk. Vi beundrede Frk. Mikkelsen som den smidige Gymnast, hun selv var, og for den Interesse hun lagde for Dagen for hver enkelt Elev. Hun gav os et Grundlag at arbejde videre paa, som har vist sig at være saare værdifuldt.

Til »de forsvundne« hører ogsaa Hr. Overlærer Steffen Rasmussen, Skanderborg, som den Dag i Dag nærer den største Interesse for Seminariet og de gamle Elever. Hr. Rasmussen kunde efter vor Mening alt; han kunde holde et fysisk eller geografisk Foredrag, han kunde lege »Kat eller Mus« paa Skovturen, fortælle lune Historier, hvis Point de tungnemme først senere opfattede, og det baade paa Engelsk og Jydsk, og han havde en højst paaskønnet Evne til at se, naar en Elev var kørt fast af Træthed og til at faa vedkommende paa ret Køl igen. Vi gamle skylder Hr. Rasmussen stor Tak for, hvad han har været for Seminariet og for os.

Vore Religionslærere, Pastor Egede Schack og Pastor Hansen, sender vi ogsaa ved denne Lejlighed en venlig Tanke. De formaaede at føre os gennem de mange Hundrede Sider saa grundigt, at vi omtrent kunde opgive, paa hvilken Side, og hvor paa Siden det og det stod, vel at mærke uden at Indholdet led under det, og det kan nok kaldes en Kunst.

Vi glæder os over, at nogle af vore »gamle«, dygtige Lærere endnu virker paa Seminariet, Hr. Olesen, Frk. Olga Paulsen og Cand. Mogensen — som jo forleden bekendte sig til Aargang 1923 ligesom vi —, og vi ønsker inderligt, at disse maa vedblive at tilhøre Seminariet i mange Aar.

Sin Aarsberetning for 1919 sluttede Frk. Blume med disse Ord: »Troende, dygtige Lærerinder ønsker Kvindeseminariet i Aarhus at sende ud til vort Folk. Gud lade det lykkes bedre og bedre«. Vi véd, at Forstander Høyer og Frue ønsker ganske det samme, og som en af dem, der selv har modtaget uendelig meget godt paa Seminariet, vil jeg gerne udtale Ønsket om Guds Velsignelse over vor gamle Skole. Da véd vi, at Arbejdet maa krones med Held.

Anna Thulsted Nielsen.

MINDER FRA KVINDESEMINARIET I AARHUS

Det var i Sommeren 1911, jeg som ung teologisk Kandidat overtog Undervisningen i Dansk Litteratur, Fysik og Mathematik ved Kvinde-seminariet i Aarhus. Den daværende Formand, Pastor Jessen, Vejle, ønskede meget at faa en ung teologisk Kandidat knyttet til Semina-riet. Hans Valg faldt paa mig, som netop havde taget Embedseksamen i Januar 1911.

De for en teologisk Kandidat naturlige Fag, Religion og Historie, var imidlertid i gode Hænder, nemlig de to Forstanderes, Pastor Fri-modt-Møller og Frk. Astrid Blume. Ledige var derimod Fysik og Ma-thematik samt Dansk Litteratur. Pastor Jessen havde et lyst Syn i Almindelighed og til min Alsidighed i Særdeleshed. »De kan tage hvilke som helst Fag,« sagde han. Jeg selv mente vist egentlig noget lignende — dengang. Saadan gik det til, at Kvindeseminariet fik en Teolog til Lærer i Mathematik og Fysik. Det viste sig snart at være over Evne. Jeg magtede ikke Mathematikken, blev fritaget for Faget og havde rigelig i Fysik og Dansk Litteratur. Aldrig i mit Liv, hver-ken før eller senere, har jeg arbejdet som de to første Aar, jeg var Seminarielærer. Tre—fire Timers Forberedelse til hver Time var det normale. Men interessante og udviklende var disse Aar. Hvis disse Linier naar nogle af mine daværende Elever, skal de bringe en Tak for den smukke Maade, de tog imod en ung, uøvet Lærer, som bl. a. manglede den Begrænsningens Kunst og den Evne til skarp Pointering af det væsentlige, som er saa betydningsfuld i al Undervisning og i særlig Grad nødvendig i Seminarieundervisning, hvor Stoffet er over-vældende.

Jeg har kun gode Minder fra Samarbejdet med Eleverne saavel i Timerne, som naar vi en Gang om Maaneden var sammen til meget festlige Litteraturaftener. Eksamen, som jo spillede en overordnet Rolle ved Seminarierne, gav det første Aar maaske mindre Resultater,

end Eleverne havde fortjent efter det Arbejde, de havde gjort. Men vi slap dog hæderligt igennem, baade Lærer og Elever.

Det var og er en taknemlig Opgave at være Lærer ved et Kvinde-seminarium, bedre Elever vil man vanskeligt finde ved nogen Art Skole. Det har altid været mig en stor Glæde at træffe gamle Elever paa de forskellige Steder i Landet, hvor de nu øver deres betydningsfulde Gerning.

Seminarieliv er først og fremmest Arbejde, i hvert Fald var det dengang ved et Kvindeseminarium. Mon det ikke gaar noget lettere efter den nye Eksamensordning? Men trods alt Slid blev der dog ogsaa Tid til Fest. Seminariets Fester og festlige Aftener betød overmaade meget for Eleverne og for Lærerne. Frk. Blume havde Evne til at berede Fest og til at skabe Traditioner for Festaftener. Mon hun ikke havde lært det for en stor Del i Silkeborg hos Frk. Lang og Frk. Hølthermann?

Aarets Hovedbegivenhed var Aarsfesten med lødige Foredrag Eftermiddag og Aften og med frit Samvær i mindre Grupper ved festligt dækkede Kaffeborde. Her samledes ogsaa efterhaanden i betydeligt Antal »gamle Elever«, som stadig følte sig knyttet til Seminariet. Frk. Blume glædede sig meget over Elever, som var trofaste overfor Seminariet. Der var et saare smukt Forhold mellem Forstanderinden og de »gamle Elever«. Trofast var Frk. Blume, og hun kaldte ikke forgæves paa Trofasthed hos sine Elever. To Mænd, som nu er borte, var som Regel med ved Aarsfesterne og var med til at præge dem, nemlig Pastor Hornbech og Missionær Moustgaard. Begge havde en egen Evne til i en halv eller hel spøgefuld Form at sige dybe og alvorlige Sandheder. Begge havde de Opmuntringens lyse Naadegave. En særlig Rolle spillede Seminariets Kor under Ledelse af nu afdøde Organist Blichfeldt ved disse og andre Fester. Jeg har hørt Kor med rent klassisk Program, ogsaa Kor med rigere Stemmemateriale. Men jeg mindes ikke at have hørt Kor, der sang med større Sangglæde, med saa smittende Humør og med saa dramatisk Sans. Vi glemmer simpelt hen aldrig »Jyden, han æ stærk aa sej« med Sigrid Andersens dybe Alt paa tredie Stemme eller »Roselil og hendes Moder«. Blichfeldt var en pragtfuld Korleder, og der var en Sympatiforbindelse mellem ham og Eleverne, som satte sit Præg paa alt, hvad de arbejdede med.

Ogsaa Søndag Aftener kunde være festlige, og altid var de hyggelige. Frk. Blume var en dygtig Oplæser og en fremragende Fortæller. Disse Talenter kom til Nytte ved Lørdag Aften Sammenkomsterne i Dagligstuen, hvor Frk. Borg, den uovertræffelige Husbestyrerinde, altid opvartede med Kaffe.

Seminariet havde en Række betydelige Timelærere, som efterhaan-

den følte sig knyttet stærkt til Skolen. Det er fristende at fremhæve enkelte Navne, men det bør ikke ske. Det var berigende at mødes med dem og lære af deres rige Erfaring.

Endelig skal nævnes de to Forstandere, Pastor Frimodt Møller og Frk. Blume. Begge var de stærke og særprægede Personligheder, betydelige Mennesker med bestemte Meninger om Tingene. Det vilde være mærkeligt, om saadanne to Generaler altid skulde være enige. De var det sikkert heller ikke. Men jeg mindes ikke nogen Lejlighed, hvor man mærkede Spænding eller Gnidning. Den daglige Ledelse laa naturligvis i Frk. Blumes Haand, og hun var i Sandhed Stillingen voksen. Respekt havde vi alle for Frk. Blume som Pædagog og som Menneske. Hun kunde »skære ned«, hvor det var nødvendigt, og hun gjorde i den Henseende ikke Forskel paa Elever og en ung teologisk Kandidat. Der udgik Respekt fra hendes Personlighed, men aldrig paa en trykkende Maade. Det gik baade min Hustru og mig saadan, at vi kom i et virkeligt og for os meget værdifuldt Venskabsforhold til Frk. Blume. Det holdt lige til hendes Død. Som det gik os, gik det en meget stor Del af Eleverne. Frk. Blume var højagtet og respekteret, derfor havde hun let ved at vinde Elevers og Læreres Hengivenhed.

Aarhustiden 1911—1915 vil altid, baade for min Hustru og mig, staa i rig Glans i Mindet. Dèr fik vi vort første Hjem og vor første Gerning, dèr lærte vi en Række Mennesker at kende, som vi altid vil tænke paa med Glæde, og dèr gjorde vi en Række Erfaringer, som vi har haft Nytte af senere. Vi kom til at holde af Seminariet, og det vil vi blive ved med ogsaa under de nye Forhold, ikke mindst i disse Tider vil man have let ved at være taknemlig for en Skole, der har som sit Maal at uddanne Lærere og Lærerinder, som vil tjene ikke blot Børnene, men den Herre, som gav Befalingen om at lære de døbte at holde hans Befalinger.

Seminarier af den rigtige Slags er et af Værnene for vort Folks Kirke, ja, for Guds Kirke.

Holger Sørensen.

EN EKSKURSION

Klokken er kun 6½, og Vækkeuret kimer allerede paa flere Værelser. Ansigterne ser hverken glade eller intelligente ud; deres eneste Udtryk er et surt: Allerede? Men dog, saa snart Tanken er begyndt at fungere, lysner det lidt op. Vi skal jo op og paa Ekskursion. Aftenen før er det gamle Tøj allerede lagt frem, tykke Sko og Strømper, der kan taale noget; vi er jo vant til Turen. Her tages ikke Hensyn til, om Vejene er gode, eller om der er Grøfter og Pigtraad, bare paa med Vanten.

Inden ret længe sidder vi ved Morgenmaden, og den vederfares Retfærdighed. En ekstra Kop Kaffe med dito Brød maa man have i Dag; det er igen Erfaringen, der taler, og De vil senere opdage, at det var klogt at lytte til den. Derefter bliver Provianten til den øvrige Del af Dagen stoppet i Tasken, og i Mellemtiden er Rutebilen ankommet og snart fyldt. Saa starter vi.

Vi har sat os godt til Rette, og for at blive rigtig vaagne faar vi Sangbøgerne frem og synger nogle Morgensange. Efterhaanden glider Repertoiret over til andre Emner, og Livligheden bliver større. Efter ca. en Times Forløb standser Bilen, og alle Mand stiger ud. Fra en nærliggende Bakketop, skuer vi ud over et smukt, kuplet Landskab; men det er ikke blot for at betragte dets Skønhed, at vi er kommet herop; nu faar vi at vide, at disse Bakketoppe betegner Moræneaflejringer paa en Israndslinie, og pludselig bliver et Kapitel af Geografien gjort levende for os. Paa en anden Ekskursion støder vi i en ny Egn igen paa denne Israndslinie eller paa en anden, og ved at sammenholde dette med Generalstabskortet kan man danne sig en klar Forestilling om Isens Fremrykning i Danmark, og Billederne af Landskabet bevares meget bedre i Hukommelsen end Bogens Ord om det. Naa, vi skal videre, Turen gaar nu til Ertebølle; men undervejs maa vi standse og betragte den brede Floddal, der betegner Gudenaens Løb i fordums Dage, da den udmundede i Hjarbækbugten.

Ved Ertebølle skal vi først og fremmest betragte Levninger af den gamle Stenalderboplads; meget er der ikke at se; men man danner sig dog et Begreb om dens Udstrækning, Beliggenhed i Forhold til Havet, og ved at grave lidt i den finder vi de almindelige Bløddyrsskaller og enkelte Flintstykker. Ikke langt fra Køkkenmøddingen ligger Ertebøllehoved, en høj Bakke, hvorfra der er en meget smuk Udsigt over Limfjorden, den Del af den, der er indrammet af Sallings Halvø, Mors, Fur og Livø. Først tager vi en Tur langs Bakkens Fod, vadende i det nedbrudte Materiale, og herfra har man et smukt Profil gennem Klinten: skiftende Lag af Moler og vulkansk Aske og et smukt Spring ved Forskydninger i Lagene. Imens vi staar paa Toppen af Bakken, Klokken er blevet ca. 12, er der en sulten Sjæl, der tænker højt paa Middagen derhjemme; men ak, der er længe igen. Vi skal først spise i Ranum.

Forinden skal vi bese Bjørnsholm Køkkenmødding, Danmarks største. Det er saa heldigt, at man netop er i Færd med Udgravninger, saa vi kan se et Profil gennem Dyngen, og vi faar endog Lov til at rode i Sagerne. Resultatet er en Del Knoglestumper og Flinteredskaber; vi var gerne blevet noget længere her for om muligt at finde et smukt Benredskab eller lign.; men Tiden tillader det ikke. Bjørnsholmdyngen ligger lige ved Siden af Ruinerne af Vitskøl Kloster, saa maa de naturligvis beses ved samme Lejlighed, og de er nok et Besøg værd, især da Ruinerne af den imponerende Kirke, der engang har været Landets største Klosterkirke, den næststørste Cistercienserkirke efter Moderkirken i Citeaux.

Saa snart vi er kommet lidt nord for Bjørnsholm, skimtes Ranum i det fjerne. Nu kommer vi pludselig i Tanker om Frokosten; vi havde saamænd ellers næsten glemt, at der var noget, der hed Mad!! Snart efter er vi bænkedede i Kroen. Inden vi forlader Ranum, maa vi dog aflægge vore fremtidige Kollegaer en Visit og se den nye Seminariebygning. Paa Grund af en ufrivillig Pause bliver der Tid til lidt musikalsk Underholdning, og forfriskede paa Sjæl og Legeme kan vi fortsætte ad Vindblæs til. Her gælder Besøget nogle Oldtidsagre fra Cimbrentiden; de ligger paa en fredet Hedestrækning og kendetegnes ved lave Digevoldinger. Dem findes der mange af i Himmerland; der har altsaa været en meget tæt Bebyggelse her i Cimbrentiden, og det stemmer jo godt overens med de historiske Fakta. Digevoldingerne har betegnet Markskel, ligesom vi kender det fra senere Tid, hvor hver Mand i Landsbyen ejede sin Parcel inden for Fællesageren. Flere Spor fra samme Periode træffer vi ved Borremose, idet man her har afdækket et stort Stykke brolagt Landevej fra Jernalderen, og man mener ved nye Udgravninger at kunne finde Resterne af en hel Landsby med Hustomter. Nu er det efterhaanden blevet langt hen paa Efter-

middagen; men vi skal lige have det sidste med, nemlig Byrsted Hede. Her findes ogsaa Dige voldinger; men Arealet er ikke fredet, og Ejeren har pløjet det hele igennem. Man kan dog alligevel se dem; men det, der interesserer os mest her, er dog egentlig en rund, stenlagt Plads, der skal findes i et Hjørne af en af Parcellerne og har tjent som Ligbrændingsplads. Det er et ret almindeligt Fænomen paa disse Oldtidsagre; men de fleste Steder er Stenene fjernede, desværre viser det sig ogsaa til Dels at være Tilfældt her, og paa samme Maade gaar det med Levningerne af en stensat Brønd, som vi forgæves leder efter. Af Resterne danner vi os dog et Skøn over deres Udseende, klaret ved Ejeren, en venlig og munter Himmerlændings, Fortælling om Udgravningerne.

Hermed er saa den egentlige Ekscursion forbi, og vi vender tilbage fra Jernalderatmosfæren til Nutiden. Som denne har været det, er alle vore større Ekskursioner paa een Gang naturhistoriske, geologiske og historiske m. m., og der bliver derved noget for alle Interesser. Og vi føler os berigede efter saadan en Dag ved alt, hvad vi har set og hørt. Saa er der kun Hjemturen tilbage, og den er ikke det mindst morsomme paa Dagens Program. Med Passiar og Sang gaar Tiden hurtigt; men inden vi naar hjem, er det alligevel blevet sent. Vi kan se paa hinandens Ansigter, at vi er trætte; men trods Trætheden straalere de af Ekskursionshumør, og vi glæder os allerede til den næste Tur.

For Ekskursionerne er Lyspunkterne i det daglige Skoleliv, og Mindeerne derfra hører til de allergladeste fra Seminarietiden.

Elna Petersen,
3. Kl.

SEMINARIESANGEN

Det lufter frit fra Syd og Nord,
det blæser fra Øst og Vest,
og Solen skinner, hvor vi bor,
og stemmer vort Sind til Fest.
 Og Bøgeskovens Susen
 og Kattegattets Brusen
og Vindene, der farer, genlyder i vort Sind.

Vor Tid er knap, og travl vor Færd,
vi lytter aarvaagent til,
for Livet aabner sig især
for den, der for Alvor vil.
 Og Udsyn over Landet
 og friske Pust fra Vandet
gør vore Tanker lyse og giver Lyst til Sang.

Vor Ryg er rank og let vor Gang,
og samlet til Tak vort Sind.
Af Morgenbøn og Aftensang
er Dagene rammet ind.
 Vi bøjer os og beder,
 vi ruster og bereder,
bereder os til Striden og Tjenesten paa Jord.

A. Astrup.
(Aarsfesten 1923.)

INDHOLD

<i>Astrid Astrup: Digt</i>	3
<i>P. Elbæk: Træk af Seminariets Historie</i>	5
— Lærerne	32
— Eleverne	35
<i>Jacob Høyer: Dagligt Liv</i>	37
<i>Olga Jørgensen: Minder</i>	40
<i>Johanne Dreyer Sørensen: Hverdag og Fest</i>	43
<i>Anna Thisted Nielsen: De, som er borte</i>	45
<i>Holger Sørensen: Minder fra Kvindeseminariet i Aarhus</i>	49
<i>Elna Petersen: En Ekskursion</i>	52
<i>Astrid Astrup: Seminaresangen</i>	55